بسم اللہ الرحمن الرحیم

حمد

سوال نمبر ۱۔ دَ دې تورو معني وُلیکئ۔

جواب:

الفاظ	غنچه	وصف	اموخته	پرے	عبث	مدعا	غوړېدل
معني	غوټۍ	صفت	عادت	رسۍ	فضول	مقصد، مطلب	کل کېدل

سوال نمبر ۲۔ دَ دې تورو اپوټه وُلیکئ۔

جواب:

الفاظ	کل	خوښه	منل	نیول	رڼا	ماښام	کښېنل
اپوټه	ازغے	ناخوښه	انکار	پرېښودل	تیارۀ	سحر	سپړدل

سوال نمبر ۳۔ دَ خپل کتاب حمد کښې دَ ذکر شوۀ څلورو احساناتو نښان دهٔ وکړې۔

جواب: په حمد کښې یادکړی شوی څلور نعمتونه دادۀ شاعر وائۀ چې په باغ کښې غوټۍ. کل کوُل دالله تعالیٰ حکمت دے۔ ۲۔ اؤ په ژبه دَ الله تعالیٰ صفت کوُلو باندې هم ژبه هغۀ کویانه کړې ده۔ ۳۔ شاعر وائۀ چې دَ الله تعالیٰ حکم منلوته آمادګۀ هم دَهغه په فضل کیږی دا هم دَ هغه دَلورۀ یو نعمت دے۔ ۴۔ لاسونه پیداکوُل اؤ بیا لاسونو کښې دَ ګوتو پېداکوُل دَ الله تعالیٰ له نعمتونو نه یو لوئے نعمت دے۔

سوال نمبر ۴۔ دَ دې شعر تشریح وکړئ۔

مُدعا مې تر غنچې پټه په زړۀ کښې
لکه ګل په غوړېدل کړه رب زما

جواب: دَ شعر مطلب دادے: چې شاعر وائۀ چې زما مقصد اؤ مطلب زما په زړۀ کښې داسې وه لکه ګل چې په غنچه کښې پټ وؤ۔ خو لا غوړېدلې نه ؤۀ۔ نو چې دغه مدعا تر سره شۀ، نو داسې وُشۀ چې لکه غنچه چې وُغوړېږۀ۔

سوال نمبر ۵۔ دَدې حمد کوم شعر ستاسو خوښ شۀ؟ دَخپلې خوښې وجه وُښائۀ۔

جواب: دَ حمد هر یو شعر په خپل ځائے دَخوښې جوګه دے۔ خو خصوصاً دا شعر

دَلاس ګوتې مې عبث کله پېدا دۀ
ستا الٰمن برخه نیول کړه رب زما

په دې شعر کښې شاعر دَ لاس دَګوتو دَپېدا کېدلو دا حکمت ښائۀ چې په دې به بر ستالمن نیسم ۔ دلته دَ لمن نیولو مطلب چاته ځان سپارل او چا پورې ځان تړل مقصد دے۔ شاعر ځان الله تعالیٰ ته ځان سپارۀ اؤ الله تعالیٰ پورې ځان تړۀ۔

سوال نمبر ۶۔ منل اؤ نیول هم قافیه تورۀ دۀ دا شان یو څو نور تورۀ وُلیکئ۔

جواب: منل ـ نیول ـ کوُل۔ اخښل۔ خوړل۔ څکل

سوال نمبر ۷۔ حمد څۀ ته وائۀ؟ تعریف یې وکړئ۔

جواب: حمد هغه نظم ته وائۀ چې پکښې دَ الله تعالیٰ صفت اؤ ستائېنه شوے وۀ۔

Info Hub HRMS SIS SED

Scanned with CamScanner

حضرت محمد ﷺ

سوال نمبر ۱۔ دَلاندینو سوالونو جوابونه ورکړئ۔

(الف) دَرسول ﷺ دَ صداقت یوه واقعه بیان کړئ۔

جواب: رسول ﷺ په یوه موقع دَ مکې خلق راغونډ کړل اؤ دوۀ ورته دَ صفا په غونډۍ وُدرېدل او پوښتنه یې ترې وکړه۔ چې که چرې زه تاسوته اووایم چې دَ دې غرۀ دَ شانه یو لښکر په تاسو دَ حملې کولو دَپاره راروان دے نو آیا تاسو به دغه خبره وُمنئ. نو ټولو خلقو اووې چې هو اؤ دَ دې وجه داده چې تاسو چرې دروغ نه دۀ وئیلۀ دا خبره دَحضرت محمد ﷺ په صداقت یو غوره دلیل دے چې دَ هغوی مخالفینو هم دامنل چې دوۀ مبارک دروغ نه وائۀ۔

سوال نمبر ۲۔ رسول کریم ﷺ ته به خلقو صادق اؤ امین ولې وئیلو؟

جواب: رسول کریم ﷺ ته به خلقو صادق او امین ځکه وئیلو چې هغوۀ به همېشه رښتاؤئیل اؤ دَ خلقو امانتونه به یې محفوظ ساتل اؤ هغوی ته به یې واپس کول۔

سوال نمبر ۳۔ دَ مکې خلقو به رسول کریم ﷺ سره امانتونه ولې کېښودل؟

جواب: دَ مکې خلقو رسول کریم ﷺ سره خپل امانتونه ځکه کېښودل، چې هغوی به امانت کښې خیانت نه کؤلو۔

سوال نمبر ۴۔ دَقرآن مجید په سوره حشر کښې "الصّٰدقون" چاته وئیلۀ شوۀ دۀ۔

جواب۔ په قرآن مجید کښې په سوره حشر کښې "الصّٰدقون" هغه چاته وئیلې شوی دۀ چاچې په رسول کریم ﷺ باندې ایمان راوړے وؤ۔

سوال نمبر ۵۔ په اسلامۀ تاریخ کښې مهاجرین چاته وائۀ۔

جواب: په اسلامۀ تاریخ کښې مهاجرین هغه مسلمانانو ته وئیلۀ شۀ چې له مکې نه یې مدینې منورې ته هجرت کړے وؤ۔

سوال نمبر ۶۔ دَهجرت کؤلو په وخت دَ رسول کریم ﷺ په بستره کښې څوک اودۀ وؤ؟

جواب: دَ هجرت کؤلو په وخت دَ رسول کریم ﷺ په بستره کښې حضرت علیؓ اودۀ وؤ۔

سوال نمبر ۲۔ دَدې تورو اپوټه وُلیکئ۔

جواب:

الفاظ	دښمن	ژوند	انسان	امانت	لوړ	نقصان
اپوټه	دوست	مرګ	حېوان	خیانت	ټیټ	فائده/ګټه

سوال نمبر ۳۔ په لاندینو تورو اعراب وُلکوئ اؤ تلفظ یې وکړئ۔

مُهَاجِرِیْنُ، خِطَابُ، بِعْثَتُ، مُشْرِکِیْنُ۔ نَبُوْتُ

سوال نمبر ۴۔ لاندینې جملې په مناسبو لفظونو پوره کړئ۔

۱۔ اللّٰہ تعالیٰ دَ خپلو بندګانو دَ رهنمائۀ دَپاره هر قوم ته یو هدایت کونکے لیږلے دے۔

۲۔ دَ نبوت دَ سلسلې آخری نبی حضرت محمد ﷺ دے۔

۳۔ هغوی ته غارِ حرا کښې دَ جبرائیل امین په ذریعه دَ نبوت اور رسالت بشارت ورکړے شۀ۔

۴۔ حضرت محمد ﷺ په یوه غونډۍ ولاړ دے۔

Scanned with CamScanner

۵۔ دَ مکې خلق هم ورته داسې ګواهۍ ورکوه چې مثال نه لرۀ۔
٦۔ رسول کریم ﷺ دَخپل بعثت په دیارلسم کال دَهجرت حکم واورېدۀ۔

....

نعت

سوال نمبر ۱۔ نعت څه ته وائي؟
جواب: نعت هغه نظم ته وائي چې پکښې دَ حضرت محمد ﷺ تعریف او ستائينه شوې وي۔
سوال نمبر ۲۔ دَ دې شعر تشریح وکړئ۔

چې فطرت ځان پېژندو ته يې پېدا کړې
دَ ژوندون هريو داستان دې ستا له مخه

جواب: په دې شعر کښې شاعر دَدغه حقیقت بیانولو لکل کړې دې چې حضرت محمد ﷺ خلق دَ دنیا په حقیقت دَ ژوند په حقیقت او دَ انسان په حقیقت خبر کړل۔ او دَ کائناتو رازونه يې ورته ښکاره کړل۔ او دَ هغوی مخه يې علم ته راؤ ګرځوله دغه شان انسان دَ فطرت له رازونونه په ښه توګه خبرشو۔
سوال نمبر ۳۔ انسان۔ جهان۔ ځان دَ دې نعت ځنې قافيې دۀ۔ قافیوپسې بیا بیا چې تورې یا تورۀ راځۀ هغې ته ردیف وئیلۀ شۀ۔ دَ دې نعت ردیف په ګوته کړئ۔
جواب: دَدې نعت ردیف دې "ستاله مخه"
سوال نمبر ۴۔ دَ دې تورو دَ جمع واحد او دَ واحد جمع ولیکئ۔

واحد	جهان	انسان	قرآن	شرمخ	علاج	احسان	پرهر	تیارۀ	داستان
جمع	جهانونه	انسانان	قرآنونه	شرمخان	علاجونه	احسانونه	پرهرونه	تیرې	داستانونه

سوال نمبر ۵۔ په لاندینو تورو اعراب ولګوئ او تلفظ يې وکړئ۔
جواب: قُرْآنْ۔ زَمَانْ۔ عُنْوَانْ۔ مِهْرَبَانْ۔ پُرَق۔ رَنْځُوْر۔

....

لړ خوره تل خوره

سوال نمبر ۱۔ دَ لاندینو سوالونو جوابونه ورکړئ۔
(الف) ځونډې دَ کلۀ نه ولې ښار ته راغې؟
جواب: ځونډې دَکلۀ نه ښار ته ځکه راغې، چې ده دَ زیاتې ګټې خیال لرلو۔
سوال نمبر ۲۔ ځونډی ته خپلې ښځې څۀ مشوره ورکړه؟
جواب: ځونډی ته خپلې ښځې دا مشوره ورکړه چې لړ خوره تل خوره، ډېر خوره زهر ګنډېر خوره۔
سوال نمبر ۳۔ شادو څۀ توقه وکړه؟
جواب: شادو به یوه روپۍ ځونډۀ ته راغورزوله او یوه روپۍ به يې سیند ته غورزوله۔
۴۔ ښار کښې ځونډۀ څه کاروبار کولو؟ جواب: ښار کښې ځونډۀ پۍ خرڅول۔
سوال نمبر ۵۔ ځونډې بل ښار ته دَ څۀ دَپاره تلو؟ جواب: ځونډې دَمېښو اخستو دَپاره بل ښار ته تلو۔
سوال نمبر ٦۔ دَښار ماحول دَکلۀ نه په څه بدل وۍ؟
جواب: دَ ښار ماحول دَ کلۀ نه په دې بدل وۀ چې په کلي کښې هر څوک دَیو بل دَکار روزګار او هر څۀ نۀ خبر

Scanned with CamScanner

ړ خو په ښار کښې هر چا سره خپل غم وۀ۔ یو سړے په بل څۀ غرض نه لرۀ۔

سوال نمبر ۲۔ لاندینی تورۀ په خپلو جملو کښې استعمال کړئ۔

تورۀ	په جملو کښې استعمال
سړے	هر سړے کوشش کوی چې زیاته ګټه تر لاسه کړۀ۔
ګټه	په حلاله ګټه کښې برکت وۀ۔
ښار	د کلۀ په نسبت د ښار آبادی زیاته وۀ۔
کلے	زمونږ کلے یو ښائسته کلے دے۔
سیند	د سیند یوه فائده داهم ده چې نهرونه ترې ویستے شۀ۔

سوال نمبر ۳۔ خالی خایونو کښې مناسب تورۀ ولکوئ۔

۱۔ څونډے ډېر ساده بادۀ سړے وۀ۔ ۲۔ لالچ او حرص یې سبوا شۀ۔

۳۔ لږ خوره تل خوره ډېر خوره ګنډېر خوره۔ ۴۔ دلته هر چا سره د خپل خان غم وۀ۔

۵۔ کوم رقم چې اوبو ته لاړو هغه د حرامو مال وۀ۔

سوال نمبر ۴۔ لاندینی محاورې په خپلو جملو کښې استعمال کړئ۔

محاورۀ	په جملو کښې استعمال
اوبۀ خړوُل	زوره ور همیشه کوشش کوی او کمزورو ته اوبۀ خړوۀ۔
خله وهل	په کلاس کښې کشمالې او عابدې څُلۀ اووهله خو مس دواړه پوهه کړې۔
سترکې غړوُل	د نقصان نه پس د سوداګر سترکې وغړېدې چې ګټه مې حرامه وه۔
خله کښې اوبۀ راتلل	بخت علی چې د دوه ره ښو خوراکونو واوړېدل نو خله کښې یې اوبۀ راغلې

سوال نمبر ۵۔ لږ خوره تل خوره ډېر خوره ګنډېر خوره دایو متل دے۔ تاسو د پښتو پینځۀ متلونه په خپلو کاپو کښې ولیکئ۔

(۱) خپله لاسه ګُله لاسه (۲) مه کوۀ په چا چرې اوبه شی په تاکورې (۳) راست اوسه په لویه لار کښې ملاست اوسه (۴) چې ربښتیا راخی دروغو ملک وران کړے وۀ (۵) ملک خراب وران کړو بدنام کارغان دۀ۔

....

حضرت کستیر ګل شیخ رحمکار کاکا صاحب

سوال نمبر ۱۔ د لاندینو سوالونو جوابونه ورکړئ۔

(۱) د حضرت شیخ رحمکار خپل نوم څۀ وۀ۔ جواب: د حضرت شیخ رحمکار خپل نوم کستیر ګل وۀ۔

(۲) حسینۀ سادات ولې د حکمرانې طبقې نه پټ ګرځېدل؟

جواب: حسینۀ سادات د حکمرانې طبقې نه ځکه پټ ګرځېدل چې هغوۀ دا سادات د خپل اقتدار د پاره خطرناک ګڼل او دوی به یې تنکول او وژل به یۀ۔

(۳) د حضرت شیخ رحمکار نیکونو کوم معزز خاندان سره تعلق لرلو۔

جواب: د حضرت شیخ رحمکار نیکونو د حسینۀ ساداتو کورنۍ سره تعلق لرلو۔

(۴) حضرت شیخ رحمکار ته زیړے کاکا ولې وائۀ؟

جواب: حضرت شیخ رحمکار کستیر ګل چې د کستیر (زعفران) د معنوی مناسبت په وجه زیړے کاکا بللے شو۔

Scanned with CamScanner

(۵) حضرت شیخ رحمکار کله پیدا شوے وؤ۔

جواب: حضرت شیخ رحمکار په وروستي رمضان یا 30 شعبان کال 983ھ مطابق د 1575ء کښې پیدا شوے وؤ۔

(۶) دَ حضرت شیخ رحمکار دَ والد محترم نامه څهٔ وه؟

جواب: دَ حضرت شیخ رحمکار دَ والد محترم نامه سید بهادر بابا وه۔

(۷) دَ حضرت شیخ رحمکار شجرهٔ نسب چاله رسي؟

جواب: دَ حضرت شیخ رحمکار شجره نسب حضرت امام حسین بن علی مرتضی کرم الله وجهه ته رسۀ۔

سوال نمبر ۲۔ دَ لاندینو توروِ دَ جمع واحد او واحد جمع ولیکئ۔

جواب:

واحد	عمر	چغه	صادق	پښتون	خان
جمع	عمرونه	چغې	صادقان	پښتانه	خانونه

سوال نمبر ۳۔ لاندینۍ توری په خپلو جملو کښې استعمال کړئ۔

جواب:

توری	په جملو کښې استعمال
پیر	په پښتون خوا کښې ګڼ پیران تېر شوي دي او دَ هر پیر ډېر ډېر مریدان وؤ۔
پښتون خوا	دَ پاکستان په لویو صوبو کښې پښتون خوا په رقبه وړه صوبه ده۔
حکمرانۍ	دَ شیر شاه سوري حکمرانۍ دَ عدل او انصاف حکمرانۍ وه۔
عقیده	دَ یو مسلمان دا عقیده وي چې الله تعالی په صفات او ذات کښې لا شریکه دے۔

وکتۀ او ښار او لند

Info Hub HRMS STS SED

سوال نمبر ۱۔ دَ لاندې سوالونو جوابونه ورکړئ۔

(۱) کمال او جمال په خپلو کښې څهٔ کېدل؟

جواب: کمال او جمال دواړه وروڼه وؤ۔

(۲) دَ کمال بچۀ ښارنه کلۀ ته څه دَپاره راتلل؟

جواب: دَ کمال بچي ښارنه کلۀ ته دَ چوټیانو تېرولو او تره او دَ تره دَ کور دَ خلقو دَ لیدو کتو دَپاره راتلل۔

(۳) "بلندره" څهٔ ته وائي؟

جواب: بلندره او اشر یو معنی لري۔ چې دَ کلۀ خلق په شریکه دَ چا امداد له راځي نوورله اشر یا بلندره وائي۔

(۴) په حجره کښې څهٔ کېږي؟

جواب: حجره دَ کلۀ یوه اهمه اداره ده۔ دلته خلق دَ کار کولو نه پس راټولېږي۔ غم او ښادۀ په یو ځائے لیوۀ جرګې مرکې په حجره کښې کېږي۔ او دَ یو بل دَ حالاتو نه په حجره کښې خبرېږي۔

سوال نمبر ۲۔ دَدې توروِ اپوټه ولیکئ۔

جواب:

توری	کلے	ښائست	مینه	بیمارۍ	خوشحالۀ
اپوټه	ښار	بدرنګي	کرکه	روغتیا	غم

سوال نمبر ۳۔ دَ لاندینو توروِ جمع او واحد ولیکئ۔

جواب:

واحد	ښار	زمکه	آسمان	مخلص	حجره
جمع	ښارونه	زمکې	آسمانونه	مخلصان	حجرې

سوال نمبر ۴۔ لاندینو جملو کښې دَ ضمیر اسمونه ولټوی۔

۱۔ زهٔ دَ ګرمۍ په چوټیانو کښې کلی ته ځم۔ اسم ضمیر "زه"
۲۔ هغه په حجره کښې مېلمنو سره ناست وو۔ اسم ضمیر "هغهٔ"
۳۔ جمعه ګل هله راغلے چې دَ هغهٔ وار تېروهٔ۔ اسم ضمیر "هغهٔ"
۴۔ ما هغهٔ له ووې چې دَ جنګ جګړې نه هېڅ نه جوړېږهٔ۔ اسم ضمیر "ما"
۵۔ اېدل چې راغلے نو زهٔ کورته للے وُم۔ اسم ضمیر "زه"

سوال نمبر ۵۔ په دې سبق کښې محاورهٔ ولټونې۔

جواب: محاورهٔ هغه ترکیبونه وهٔ چې دَ دوهٔ یا دَ دوهٔ نه دَ زیاتو الفاظو مجموعه وی خو دَ حقیقی معنو په ځائے مجازهٔ معنې ورکوهٔ لکه په دے سبق کښې دغه محاورهٔ راغلې دهٔ۔ زمکه سمبالول۔ غوړنیول۔ په خپلو خولو کښې ډوبېدل۔ نوم نه اخستل۔ کېه کول۔

سوال نمبر ۶۔ په کلهٔ وال ژوندیو څو جملې ولیکئ۔

جواب: کلی وال ژوند ساده یاده وهٔ۔ په صفا ماحول کښې وهٔ۔ خلق دَ یو بل نه ښان خبروهٔ۔ دَ یو بل په غم ښادی کښې ګډون کوهٔ۔ دَ یو بل سره اشر وغیره کوهٔ۔ او خپل کارمحنت کوهٔ۔

سوال نمبر ۷۔ دَ ښار یودوه مسئلهٔ بیان کړئ۔

جواب: په ښارکښې هم مسئلهٔ وهٔ۔ لکه (۱) دَ ماحول خیرن والے۔ ډېر لوګهٔ او شورزوګ ۲۔ دغه رنګ دَآبادۍ ګڼ والے۔ او دَ کورونو نهٔ حاصلېدل۔

سوال نمبر ۸۔ په لاندینو ورکړهٔ شوؤ خالهٔ ځایونو کښې صحیح جواب ولیکئ۔

۱۔ دَکلی آبادۍ کمه وهٔ (ډېره زیاته وی/ډېره وی) (کمه) (✓)
۲۔ فطرت ښکلے وی (بدرنګ وهٔ۔ ښکلے وئ (✓) مینه ناک وهٔ)
۳۔ کلهٔ کښې هوا صفا وهٔ۔ (خیرنه وهٔ، صفا وهٔ (✓) ګرمه وهٔ)
۴۔ ښار کښې هر وخت ګڼه ګونه وهٔ (ګڼه ګونه وهٔ (✓)۔ خاموشهٔ وهٔ۔ سېلونه وهٔ)
۵۔ کمال او جمال ورونه دهٔ (یاران دهٔ۔ ورونه دی۔ (✓) طالب علمان دهٔ)
۶۔ ښارکښې ورته ځان قیدهٔ ښکارهٔ (قیدی ښکارهٔ (✓) آزاد ښکاری۔ خوشحال ښکارهٔ)

الفارابی

سوال نمبر۱۔ دَلاندینو سوالونو جوابونه ورکړئ۔

(۱) دَ الفارابی پلار څهٔ کارکوٓلو؟

جواب: دَ الفارابی پلار په فوځ کښې افسر وهٔ۔ او دَ ایرانی نسل په افسرانو کښې شمېرلے شهٔ۔

(۲) ابونصرالفارابهٔ کوم ځائے پیدا شوے ووٓ؟

جواب: ابونصر الفارابهٔ دَ فاراب په ښار وسیج کښې زیږېدلے وهٔ۔

(۳) ابونصر دَ خپل نوم نه زیات په فارابهٔ ولهٔ مشهور دے؟

Scanned with CamScanner

جواب: چونکه دې عربئنه وو۔ او دَ ترک نسل سره یې تعلق لرلو۔ نو دَخپل نوم سره یې فارابۍ خامخا لیکلو۔ چې دا یې پېژنګلو وه۔ او بیا دَ خپل نوم نه زیات په دغه نسبت سره مشهور شه۔

(۴) فارابۍ دَ ابتدائۍ تعلیم نه پس دَ علم دَ زده کړې دَپاره کوم ځائے ته لاړو؟

جواب: الفارابۍ دَ اعلیٰ او اوچتې زده کړې دَپاره بخارا او مرو ته لاړو او څه موده پس قسطنطنیه او یونان ته هم لاړو او دَ فلسفې دَ علم تکمیل یې وکړو۔

(۵) فارابۍ دَموسیقۍ دَ علم ژوره مطالعه په کوم مقام کښې کړې وه؟

جواب: فارابۍ دَ موسیقۍ دَ علم ژوره مطالعه په بخارا کښې کړې وه۔

(۶) دَ یویوحنا شاګردانو څوک مسلمانان وو نامې یې ولیکئ۔

جواب: دَ یوحنا په شاګردانو کښې صرف یو فارابۍ مسلمان شاګرد وو۔

(۷) دَ الفارابی دَ موسیقۍ په حقله لیکلے کتاب څه نوم لرۀ؟

جواب: دَ لفارابۍ دَ موسیقۍ په حقله لیکلے تحقیقۍ کتاب ''الموسقیۃ الکبیر'' نامه لرۀ۔

سوال نمبر۲۔ دَ دې تورو معنې ولیکئ او په جملو کښې یې استعمال کړئ۔

توره	معنې	په جملو کښې استعمال
قبول	منل	تاسو ته خواست کوم چې دا معمولی سوغات قبول کړئ۔
مهارت	هنرمندی۔ قابلیت	ابو نصر الفارابی په موسیقۍ کښې کافی مهارت لرلو۔
خلافت	حکومت۔ نائب جوړیدل	دَ حضرت عمرؓ دَخلافت دوره دَ اسلامی تاریخ یو ځلنده باب دے۔
فلسفه	حکمت	الفارابی منطق او فلسفه له یو عیسائی استاذ یوحنا څخه زده کړه
منطق	خبرې۔ دخبرو علم صحیح نتیجو دَ رسېدو علم	فلسفه منطق۔ او ریاضۍ په عقلی علومو کښې شامل دی
ثقافت	دود دستور	هر یو قام دَ خپل ثقافت تحفظ کول ضروری ګڼۀ۔
ریاضی	دَحساب کتاب۔ الجبرې او جیومېټرې علم	په موجوده دور کښې ریاضۍ ډېر زیات اهمیت لري۔

سوال نمبر۳۔ دَ کالم ''الف'' تورۀ دَ کالم ''ب'' دَ مناسبو تورو سره په کالم ''ج'' کښې ولیکئ۔

کالم ''الف''	کالم ''ب''	کالم ''ج''
هنراو سقراطة ضخیم	کتاب شاګردان الفارابی	هنراو۔ دانش سقراطة۔ فلسفي ضخیم۔ کتاب
ابو نصر	نرۍ	ابو نصر۔ الفارابی
دیو حنا	دانش	دیوحنا۔ شاګرادان
اسلامی	فلسفي	اسلامی۔ نرۍ

دَ وطن مینه

سوال نمبر۱۔ دَ دې شعر مطلب بیان کړئ۔

دَوطن مینه اے جانه!

Info Hub HRMS SIS SED

Scanned with CamScanner

راپېداده لـه ايمـانـه

جواب: دَ دې شعر مطلب دا دے چې وطن سره مينه لرل دَ ايمان برخه ده. او دَ وطن سره مينه لرل يو ازلۀ فطرتۀ جذبه ده.

سوال نمبر۲. دَ دې تورو معنې ولیکئ.

توري	خاروند	پلوسی	شکرې	ديار	حجر	جلوه کړ	شهند	ترې	برۀ
معنې	ازغۀ	ازغۀ لرونکی ونه	خوږه	وطن	کانړے	ښکاره	بازشاهين	لونده	فتحه کاميابی

سوال نمبر۳. دَ دې ټکو واحد او جمع ولیکئ.

واحد	وطن	يار	آرمان	زمکه	ستركه	جلوه	ګل
جمع	وطنونه	ياران	ارمانونه	زمکې	سترګې	جلوې	ګلونه

فاطمه جناح

سوال نمبر۱. دَلاندينو سوالونو جوابونه ولیکئ.

(۱) محترمه فاطمه جناح څوک وه؟

جواب: محترمه فاطمه جناح دَ قائداعظم محمد علی جناح خور وه.

(۲) دَپاکستان په ملی تاريخ کښې فاطمه جناح ته دَ"مادر ملت" خطاب ولې ورکړې شوې دې؟

جواب: محترمـه فـاطمه جناح دَ پاکستان په تحريک کښې دَ خپل ورور قائداعظم سره يو شان برخه اخستې او ملي خلې يې کړې وې نو چې کله پاکستان جوړ شو نو قوم دې ته دَمادرملت يعنی دَقوم مورا خطاب ورکړو.

(۳) محترمه فاطمه جناح په تعليمی لحاظ دَ څۀ ماهره وه؟

جواب: محترمه فاطمه جناح په تعليمی لحاظ دَ غاښونو ماهره ډاکټره وه.

(۴) هغې په ذاتۀ کوششونو بې اسرې جينکوته دَ څۀ تربيت ورکړو؟

جواب: هغـې پـه کراچـۍ کښې يو ذاتۀ کلينک پرانستو چې ډېر وجنيکوته يې پکښې دَغاښونو دَ علاج تربيت ورکړو.

(۵) ايوب خان څوک وۀ او قومی حقونه يۀ څنګه غصب کړۀ وو؟

جواب: ايـوب خـان دَ فـوځ جرنيـل وو. حـکـومـت يې قبضه کړو. مارشل لاء يې ولګوله. او بنيادی حقوق يې معطل کړل. هغه بی ډی B.D نظام جاری کړو چې صرف اتيازره کسانوته دَ ووټ اچولو حق ورکړے وو.

(۶) محترمه فاطمه جناح په کوم حيثيت دَيو مطلق العنان حکمران مقابلې ته راوتۀ وه؟

جواب: محترمه فاطمه جناح يو داسې شخصيت لرلو چې دَټول قوم وربانديي اتفاق وو. نو په دغه حيثيت هغه دَيو مطلق العنان حکمران مقابلة ته راووتله.

(۷) فاطمه جناح دَ قوم مرسته څنګه کړې وه؟

جواب: مـحتـرمـه فـاطمه جناح دَ قوم داسې مرسته وکړه. چې دَايوب خان مقابلې ته ودرېده. قوم دَ ايوب خان خلاف وو نو محترمه فاطمه جناح هم دَهغه خلاف شوه او دَ قوم مرسته يې وکړه.

سوال نمبر ۲. دَلاندينو تورو دَ واحد جمع او دَ جمع واحد ولیکئ.

واحد	ښځه	تاريخ	زخمة	تحريک	جينۍ	آئين	محاذ

Scanned with CamScanner

جمع	ښځې	تاريخونه	زخميان	تحريکونه	جينکۍ	آئينونه	محاذونه

سوال نمبر۳۔ په لاندينو تور اعراب ولګوئ او تلفظ يې وکړئ۔

مُتَحِدُ۔ جِدُوجُهَدُ۔ جَمُهُورِيَتُ۔ مَادرِملتُ ۔ شِکَسُتُ

سوال نمبر۴۔ دَکالم "الف" تورۀ دَکالم "ب" دَ مناسبو توروسره يو ځائے په کالم " ج" کښې وُليکئ۔

کالم "الف"	کالم "ب"	کالم " ج"
فاطمه جناح بابائے قوم وړومبۍ مارشل لاء	1956ء ايوب خان خان عبدالولی خان	فاطمه جناح۔ مادرملت بابائے قوم۔ قائداعظم وړومبۍ مارشل لاء۔ ايوب خان
وړومبے آئين پېښور کښې دَ فاطمه جناح دَ جلسې صدارت	قائداعظم مادرملت	وړومبے آئين 1956ء پېښور کښې دَ فاطمه جناح دَ جلسې صدارت ۔ خان عبدالولی خان

I Info Hub HRMS SIS SED

دَکوئټې سېل

سوال نمبر۱۔ دَلاندينو سوالونو جوابونه وُليکئ۔

(۱) باچا اؤ ګل کوم ښارته په سفر لاړل ؟

جواب: باچا او ګل دَ کوئټې ښارته په سفر لاړل۔

(۲) دَ کوهاټ څۀ مشهور دۀ؟

جواب: دَکوهاټ امرود په ټول ملک کښې مشهور دۀ۔

(۳) ژوب دَ کومې صوبې ښار دے؟

جواب: ژوب دَ بلوچستان دَ صوبې ښار دے۔

(۴) کوهاټ ټنل نه مخکښې دَ پښتونخوا کوم ښار راځۀ؟

جواب: کوهاټ ټنل نه مخکښې لاچی ۔کرک۔ اؤ لکی مروت راځۀ۔

(۵) باچا اؤ ګل په کوئټه کښې دَ چا مېلمانه وؤ؟

جواب: په کوئټه کښې باچا اؤ ګل دَ باچا دَ مشرورور مېلمانۀ وؤ۔

سوال نمبر۲۔ په لاندينو تورواعراب وُلګوئ او صحيح تلفظ يې وکړئ۔

جواب: کُچُلَاک۔ کَرَک۔ بَلُوچِسُتَان۔ مَنُدُوخَېُلُ۔ لُورَاَلَائُ ۔ زَيَارَتُ۔

سوال نمبر۳۔ صحيح جملې ته دَ (✓) اؤ غلطې ته دَ (X) نخښه وُلګوئ۔

۱۔ کوئټه دَ خېبر پښتون خوا يو ښکلے ښار دے۔ (X)

۲۔ زيارت دَ بلوچستان يوه ګرمه علاقه ده۔ (X)

۳۔ دَپېښور اؤ ډېره اسمعيل خان تر مينځه دَ شپږو ګنټو سفر دے۔ (✓)

۴۔ لکی مروت دَمروتولوئے ښار دے۔ (✓)

۵۔ کوئټه کښې زياته غټه غوښه خورلے شی۔ (X)

۶۔ دَ خټکوزياته علاقه شګلوره ده۔ (✓)

حضرت خالد بن ولیدؓ

سوال نمبرا۔ مختصر جوابونه ورکړئ۔

(۱) دَ حضرت خالدؓ دَپلار څۀ نوم وو؟

جواب: دَ حضرت خالدؓ دَ پلار نوم ولید وو۔

(۲) حضرت عبدالرحمٰن څوک وو؟

جواب: حضرت عبدالرحمٰن دَ خالد بن ولید زوئے وو۔

(۳) دَ موته په جنګ کښې حضرت خالدؓ په دښمنانو څو تُورې ماتې کړې وې؟

جواب: دَ موته په جنګ کښې حضرت خالدؓ په دښمنانو نهه تُورې ماتې کړې وې۔

(۴) حضرت عبدالرحمٰن بن خالد پیرنګیانو تاریخ لیکونکو دَعزت په کوم نوم یادکړے دے؟

جواب: حضرت عبدالرحمان بن خالد پیرنګیانو تاریخ لیکونکو دَ عقل مند قاضی په نوم یادکړے شوے دے۔

سوال نمبر۲۔ جوابونه وُلیکئ۔

(۱) دَ موته په جنګ کښې دَ مسلمانانو کوم کوم سپه سالاران شهیدان شوی وو؟

جواب: دَموته په جنګ کښې دَمسلمانانو سپه سالاران حضرت زیدؓ بن حارث ۔ حضرت جعفر بن ابی طالبؓ او حضرت عبدالله بن رواحه شهیدان شوی وو۔

(۲) مسلمانانو مجاهدینو حضرت خالدبن ولیدؓ ولې خپل سپه سالار وُټاکلو؟

جواب: کله چې درې واړه سپه سالاران شهیدان شول۔ نو ټولو اصحابو په جمع حضرت خالد بن ولیدؓ خپل سپه سالار وُټاکلو۔

(۳) حضرت خالد بن ولیدؓ ته سیف الله ولې وائۀ؟

جواب: حضرت رسول ﷺ دَ سیف الله (دَخدائے تعالیٰ تُوره) خطاب ورکړے وو۔ نو ځکه هغه په " سیف الله " مشهور شۀ۔

(۴) رسول کریم ﷺ دَموته دَمېدان نه په واپسی دَ حضرت خالد بن ولیدؓ استقبال څنګه وکړو۔

جواب: رسول کریم ﷺ دَ موته دَمېدان نه په واپسی دَ حضرت خالد بن ولیدؓ داسې استقبال وُکړو چې سره دَ اصحابو دَهغۀ دَهر کلۀ دَپاره دَمدینې نه بې بهر تشریف یوړو۔

سوال نمبر۳۔ دَدې تورو واحد او جمع وُلیکئ

واحد	انګریز	قاضة	جنګ	دښمن	وفادار	نصیب
جمع	انګریزان	قاضیان	جنګونه	دښمنان	فاداران	نصیبونه

سوال نمبر ۴۔ دَلاندې ورکړې شوی جوابونونه په یو صحیح جواب د(✓) نخښه وکړئ۔

(۱) حضرت خالد بن ولیدؓ په جنګ موته کښې تورې ماتې کړې وې(۱)پینځه (۲) اتۀ(۳) شپږ(۴) نهه(✓)

(۲) شرجیل شهید کړے وۀ۔ (۱) حضرت حارثؓ (✓)(۲) حضرت خالدؓ(۳) حضرت زیدؓ (۴) حضرت عبدالرحمان

(۳)۔ دَسیف الله معنی ده۔ (۱) دَپیغمبر تُوره(۲) دَسالار توره(۳) دَ الله توره(✓) (۴) دَ قاضة توره

(۴) دَ موته په جنګ کښې دَ مسلمانانو شمېر وو۔ (۱)څلوزره(۲) درې زره(✓)(۳) پینځۀ زره(۴) لس زره

Info Hub HRMS SIS SED
Scanned with CamScanner

(۵) دَ عقل مند جج په نامه یادیږه۔ (۱) خالدؓ بن ولید (۲) زیدؓ بن حارث (۳) عبدالرحمٰن بن خالد (۷)

....

سلطان بهلول لودي

سوال نمبرا۔ دَ لاندیني سوالونو جوابونه وُلیکئ۔

(۱) په هندَ دپښتنو لودیانو دَ حکومت اولنے بادشاه څوک وۀ؟

جواب: په هندَ پښتنو لودیانو دَحکومت اولنے بادشاه سلطان بهلول لودۀ وۀ۔

(۲) اسلام خان دَ بهلول په حقله خپلي ښځي ته څه اووئیل؟

جواب: اسلام خان خپلي ښځي ته اووئي چي هیڅ کله بهلول ته سخته مۀ وایه۔ زه دَ بهلول په تندۀ کښي داسي نخښي وینم چي یوه ورځ به ډیره لویه مرتبه حاصله کړه۔

(۳) دَ بهلول لودی بادشاهۀ په اول اول کښي دَ هند په کومه علاقه وه؟

جواب: دَ بهلول لودی بادشاهۀ اول اول دَ هند په سرهند کښي وه۔ دَ سر هند په مقام دَ سلطان بهلول په نامه بادشاه شه۔

(۴) بهلول لودی کله بادشاه شوے وۀ هجرۀ اوعیسوۀ دواړه کلونه وُلیکئ؟

جواب: بهلول لودی په 855هجرۀ مطابق دَ 1451ء کښي بادشاه شوے وۀ۔

(۵) په هندَ مسلمانانو لودیانو بادشاهۀ څو کاله وه؟

جواب: په هند دَمسلمانانو لودیانو دَ حکومت دوره اووه اویا(77) کلونه وه۔

(۶) هغه کوم بادشاه دے چي ټولو مؤرخینو یو شان ستائیلے دے؟

جواب: بهلول لودۀ یو داسي بادشاه وۀ چي خپلو اؤ پردو ټولو مؤرخینو یو شان ستائیلے دے۔ مثلًا محمد قاسم فرشته په تاریخ فرشته کښي پروفیسر سرۀ واستاوۀ او ډاکټر پانډے یي ستائینه کړي ده۔

(۷) دَ بهلول لودی دَ ښځو سره سلوک څنګه وۀ؟

جواب: دَ بهلول لودۀ دَ ښځو سره سلوک شریفانه وۀ۔

سوال نمبر۲۔ په لاندینو ټورو اعراب وُلګوئ۔ اؤ تلفظ یي وکړئ۔

فَیْصَلَه۔ رُوْښَانَه۔ سُلْطَانُ۔ فَرِشْتَه۔ سَخَاوَت

(فَ۔یْ۔صَ۔لَ۔هٔ)(رُ۔وْ۔ښَ۔اَنَ۔هٔ)(سُ۔لْ۔ط۔اُ۔نُ) (فَ۔رِشْ۔تَ۔هٔ)(سَ۔خَ۔اُ۔وَ۔تُ)

سوال نمبر۳۔ صحیح جملوته صحیح اؤ غلطو ته غلط وُلیکئ۔

(۱) بهلول لودی یو مغل بادشاه وۀ۔ (غلط)

(۲) دَ بهلول لودۀ دَپلار نوم کالا خان وۀ۔ (صحیح)

(۳) دَلودیانو حکمرانۀ دَ هندوستان روښانه دور نۀ وۀ۔ (غلط)

(۴) بهلول لودۀ دَ شریعت په پیروی ښائسته وۀ۔ (صحیح)

(۵) بهلول لودۀ چاهم نۀ دے ستائیلے۔ (غلط)

فټ بال

سوال نمبرا۔ دَدې سوالونو جوابونه وُلیکئ۔

(۱) د ریفرۍ څه فریضه وي؟
جواب: ریفرۍ یو قسم له جج وي. هغه خیال ساتۀ چې د لوبې د قواعدو ضوابطو خلاف ورزۀ ونۀ شي.
(۲) د خیبر دارۀ د پاره ریفرۍ لو بغاړو ته کوم کارډ ښائۀ؟
جواب: د خیبر دارۀ په توګه ریفرۍ لوبغاړۀ ته شین کارډ ښائۀ.
(۳) د فټ بال د عالمی کپ د پاره څو کاله پس مقابله کیږۀ؟
جواب: هر څلور کاله پس مقابله د عالمی کپ ګټلو د پاره کیږۀ.
(۴) د فټ بال په یو ټیم کښې څو لوبغاړي وۀ؟ جواب: د فټ بال په یو ټیم کښې یولس (۱۱) لوبغاړۀ وۀ.
(۵) د ګول مخې ته کک او کارنر کک کښې څۀ فرق وۀ؟
جواب: کارنر کک د غلطۍ په نتیجه کښې د سزا په توګه ورکولے شۀ. کۀ چرته د یو ټیم د لوبغاړۀ کک د ګول سره نیزدو بال د کرښې بهر شۀ نو مخالف ټیم ته د کارنر کک موقع په لاس ورشۀ. د لوبې په دوران کښې په ورو ورو غلطو مخالف ټیم ته فری کک ورکولے شۀ. ولې ګول سره نیزدو غلطۍ باندې سخته سزا اوروّلے شۀ او مخالف ټیم ته د پېنلټۍ کک موقع په لاس ورځۀ.
(۶) پېنلټۍ کک او کارنر کک کښې څه فرق وي؟
جواب: پېنلټۍ کک په ګول کیپر د لرې فاصلې نه وهلې شۀ. د کارنر کک په موقع د دواړو ټیمونو لوبغاړي ولاړ وي. په دې کښې بال د کارنر د پاسه کیږدۀ. او ګول ارخ ته کک اووهي.
سوال نمبر۲۔ لاندینۍ تورۀ په خپلو جملو کښې استعمال کړئ.

توری	په جملو کښې استعمال
ټیم	د فټ بال ټیم ډېره ښه لوبه او کړه. څکه یې کټه حاصله کړه.
فخر	مونږ د خپل وطن په لوبغاړو فخر کوو.
خیبر پښتون خوا	په خیبر پښتون خوا کښې د ډېرې لوبې غوره لوبغاړۀ شته دے.
لوبغاړے	شاهد آفریدے د کرکټ ښۀ لوبغاړے دے.
ګول	کله چې بال په ګول دننه شي نو ګول اوشۀ.
ریفرۀ	د ریفرۀ فیصله منل پکار وۀ.

سوال نمبر۳۔ لاندینۍ جملې په مناسبو لفظونو پوره کړئ.
(۱) فټ بال د پاره یو فراخ میدان پکار دے. ۲۔ د برابرې لوبې فیصله خسنۍ (هیسک) یا ټاس کولے شۀ.
(۳) د لوبې شروع په ټاس کولے شۀ. (۴) ریفرۀ د لوبغاړو کارکردګۍ ګوره.
(۵) هر څلور کاله پس د فټ بال یوه لویه مقابله د عالمة کپ ګټلو د پاره کیږۀ.

....

باچا خان

سوال نمبر۱۔ د لاندینو سوالونو لنډ جوابونه ولیکئ.
(۱) د باچا خان خپل نوم څه وو؟ جواب: د باچا خان خپل نوم عبدالغفار خان وو.
(۲) باچاخان کوم کوم ځائے تعلیم حاصل کړے وو؟
جواب: باچاخان د پېښور په مشن سکول ۔ اټک ۔ او علی ګړ کښې زده کړه کړے وه.

Scanned with CamScanner

(۴) باچاخان دَانجنیئرنګ تعلیم ولې وُنه کړے شه؟
جواب: باچاخان دَ انجنیئرنګ تعلیم ځکه وُنه کړې شه چې دَهغه مور دَ هغه لندن ته په تلورضانه وه۔
(۳) باچاخان کله دَ اسمبلۍ ممبر جوړ شوے وۀ؟
جواب: باچا خان دَآزادۍ نه پس دَ اسمبلۍ ممبر وُټاکلے شه۔

سوال نمبر۲۔ دَدې سوالونو تفصیلة جوابونه وُلیکئ۔
(۱) باچاخان انګریز انو ولې په جېل کښې ساتلو؟
جواب: باچاخان پښتون قام متحد کړلو۔ دَدوی نه یې غلط رسمونه رواجونه ختموُل۔ اوُ دوة ته یې دَ علم اوُ تعلیم لاره ښودله اوُ ددې غرض دَپاره یې سکولونه جوړوُل اوُ باچاخان غوښتل چې پښتانه دې دَ غېرو دَ غلامۍ نه آزاد شۀ۔
(۲) عدم تشدد څۀ ته وائۀ؟ یو پیراګراف کښې بیان کړئ۔
جواب: عدم تشدد دې ته وائۀ چې دَ چا جواب په کوټک اوُ ټوپک نۀ کوے۔ داصولو جنګ به کوے۔ په قانونۀ اوُ اصولۀ لاره به روان یې۔ اوُ دَ ظلم جواب به په ظلم نۀ ورکوے۔
(۳) دَباچاخان په ژوند یو مختصر نوټ وُلیکئ؟
جواب: دَباچاخان خپل نوم عبدالغفارخان وۀ۔ پلار یې بهرام خان دَ اتمانزو (چارسدې ضلعې) یو خان وۀ۔ هغه غوښتل چې دَهغه اولاد دې تعلیم حاصل کړی۔ نو هغه په خپلو بچو تعلیم حاصل کړۀ۔ باچاخان چې په ښه پوئے شونو په وطن باندې دَ پیرنګیانو حکومت وۀ۔ پښتانه غیر منظم اوُ بې تعلیمه وۀ۔ باجاخان دَ پښتنو دَ تعلیم دَپاره سکولونه جوړکړل هغوی یې منظم کړل اوُ په خلقو کښې یې دَآزادۍ جذبه پیداکړه۔ اوُ دَ خپلواکۍ حاصلوُلو دَپاره یې تیارکړل۔

سوال نمبر ۳۔ دَلاندینو تورو واحد او جمع وُلیکئ۔

واحد	عکس	قبیله	تعلیم	سکول	ملاقات	تحریک	تنظیم	جلسه
جمع	عکسونه	قبیلې	تعلیمونه	سکولونه	ملاقاتونه	تحریکونه	تنظیمونه	جلسې

وطن

سوال نمبر۱۔ دَ دې شعر مطلب په ساده تورو کښې بیان کړئ۔

وینه مې سره ده دَ وفا لمنه سپینه لرم
په دې رنګونو به کومه تل سینګار دَوطن

جواب: په دې شعر کښې شاعر وائۀ چې زما وینه سره ده۔ خو زما لمن دَ هر قسمه داغونونه پاکه ده اوُ لمن مې سپینه ده نوزه به په دغه سره وینه اوُ سپینه لمن خپل وطن ښائسته کوُم۔ یعنې دَ وطن دَپاره به ددغه سرې وینې قربانۀ ورکوُم او په خپل پاک کردار به خپل وطن له دَ نیک نامۍ نامه ګټم۔
(۲) دَدې نظم قافئې راغونډې کړئ۔ اوُ بیا یې په کاپو کښې وُلیکئ۔
جواب: دَنظم قافئې دادة۔ رېک زار۔ وقار۔ بهار۔ سینګار۔ موسیقار۔ ګلزار۔ اظهار۔ غزل زار۔
(۳) دې مصرعې سره یو بله مصرعه وُلګوئ چې شعر پوره شۀ۔

که تر آسمانه دَ حالانو غرغندې اورسة

جواب: پوره شعر دا دے۔

Scanned with CamScanner

که تر اسمانه دَ خالانو غرغندي اورسة
بیا به هم روغ او سلامت ساکم گلزار دَ وطن

۴) دَدې تورو اپوزه ټکي ولیکئ۔

تورې	خزان	وفا	گلزار	حال	ښائست	ودان	جدا
اپوزه	بهار	جفا	رېږک زار	ماضي	بدرنګي	وران	یو ځائے

عبدالقادر خان ختک

سوال نمبر ۱۔ دَلاندینو سوالونو جوابونه ولیکئ۔

۱) دَ عبدالقادر خان ختک دَ پلار څه نوم وو؟

جواب: دَ عبدالقادر خان ختک دَ پلار نوم خوشحال خان ختک وو۔

۲) عبدالقادر خان ختک دَ کومې ژبې شاعر وو؟

جواب: عبدالقادر خان ختک دَ پښتو ژبې شاعر وو۔

۳) دَ سعدي دَ گلستان پښتو ترجمه په کوم نوم شوې ده؟

جواب: دَ سعدي دَ گلستان ترجمه عبدالقادر خان ختک دَ گلدسته په نوم کړې ده۔

۴) عبدالقادر خان ختک کوم ځائے او کله پیدا شوے وو؟

جواب: عبدالقادر خان ختک په اکوړه ختک (ضلع نوښار) کښې په 63-1064هـ مطابق دَ نومبر 1653ء کښې پیدا شوے وو۔

سوال نمبر ۲۔ صحیح جملو ته صحیح او غلطو جملو ته مخامخ غلط ولیکئ۔

۱) عبدالقادر خان له فارسة ژبه نه ورتله۔ (غلط)

۲) خوشحال خان ختک دَ پښتو شاعرۍ بابا بللے شي۔ (صحیح)

۳) عبدالقادر خان ختک پېښور کښې پیدا شوے وو۔ (غلط)

۴) عبدالقادر خان ختک په 1063هـ کښې پیدا شوے وو۔ (صحیح)

۵) دَ سعدي "گلستان" په عربۍ کښې لیکلے شوے وو۔ (غلط)

سوال نمبر ۳۔ لاحقې: گلزار۔ سبزه زار۔ لاله زار۔ چمن زار۔ رېږک زار۔ ره گذار۔ گناه گار۔ بې روزگار۔ روزگار۔ ستم گار۔ پرهېزگار۔ توبه گار۔

دَ غره چینه

سوال نمبر ۱۔ په دې نظم کښې چې دَ کومو فطرة مناظرو عکاسة شوې ده هغه ولیکئ۔

جواب: په نظم کښې دَ غرهٔ دَ چینې بیان دے خو وره ره نور متعلقات هم بیان کړې شوي دي۔ مثلاً رنګ رنګ غروته شنه او پسته گیاه دَ گوروؤنو یخ سبوری۔ دَ شین اسمان ننداره۔ دَ مرغانو سبلونه۔ دَ مختلفو ځناورو شکونه او دهغوی کړه وړه او ځنې نور مناظر بیان کړې شوي دي۔

سوال نمبر ۲۔ دَدې تورو واحد او جمع ولیکئ۔

واحد	ژوره	ځولۍ	شکه	واښه	سینګار	مجلس	چینه	آئینه

Info Hub HDMS SIS SED

Scanned with CamScanner

جمع	ژوري	خولې	شکې	واښه	سینګارونه	مجلسونه	چینې	آئینې

سوال نمبر۳۔ دَ آخري بند قافئې بېلې کړئ او کاپۍ کښې يې ولیکئ۔

جواب: دَ آخرۀ بند قافئې دادۀ۔ غرونو۔ سیندونو۔ عاشقان۔ جانان۔ بارانونو۔ رګونو۔ مرېږي۔ حېرانېږۀ۔ چینه۔ آئینه۔

سوال نمبر۴۔ نظم څه ته وائۀ؟ په یو څو کرښو کښې يې تعریف وکړئ۔

جواب: نظم هغه کلام ته وائۀ چې هغه په یو خاص وزن او بحر کښې لیکلی شوی وۀ۔ او په یوه موضوع په زړۀ پورې مواد لرۀ۔ او ردیف او قافیه هم لرۀ نن سبا ځنې نظمونه دَ ردیف او قافئې له قبدنه آزاد هم لیکلی شۀ او آزاد نظم ورته وائۀ۔ خو بیا هم پکښې دَ یو اهنګ موجودګۀ لازمۀ وۀ۔ او روانۀ ورله پکار وۀ۔ نظم دَ نثر متضاددے۔ نثر عامې خبرې اترې وۀ او نظم لکه چې دَ نوم نه يې څرګنده پېښلۀ شوی الفاظ وۀ۔

سوال نمبر۵۔ دَغره دَ چینې په حقله یو څو جملې ولیکئ۔

جواب: چینې دَ غرونو سره وجود لرۀ۔ دَ غرونو په سر چې واؤرې پرېوزي یا دَ باران اوبۀ چې جذب کړۀ نو په لاندې ځایونو کښې دغه اوبۀ دَ چینو په شکل کښې راوځۀ۔ چې دغه اوبه صفا هم وۀ او یخې هم وۀ دَ چینو کښې فائدې دی دا اوبه انسانان استعمالوۀ هم او دَ اوبه خور دَ پاره يې هم پکار راؤلۀ۔

....

دَقومی جنډې احترام۔

سوال نمبر۱۔ په لاندینو کښې په ټیک جواب دا(✓) نخښه ولګوئ۔

(الف) دَ قومی جنډې رنګ دے (۱) سور او شین (۲) شین او سپین(✓) (۳) سور او سپین

(ب) په سکولونو کښې هر ورځ سحر وختۀ (۱) مېله کېږۀ(۲) اسمبلۀ کېږی(✓) (۳) جلسه کېږی

(ج) دَ جنډې خبژؤلو او کوزولو(۱) یو بیل خوند وی(✓) (۲) یو مقرر وخت وی (۳) ګرانه مرحله وی۔

(د) چې دَ غم څه لویه قومی پېښه شوې وۀ نو (۱) جنډه اوچتولے شی(۲) نۀ شی اوچتولے(۳) نیم کښو کؤلے شۀ۔(✓)

سوال نمبر۲۔ دَلاندینو تورو جمع او واحد ولیکئ۔

واحد	جنډه	ستورے	ماښام	باران	پوله	سپائۀ
جمع	جنډې	ستورۀ	ماښومونه	بارانونه	پولې	سپائیان

سوال نمبر۳۔ دَلاندینو سوالونو جوابونه ورکړئ۔

(۱) جنډه کښې شین رنګ دَ څه نمائندګۀ کوۀ؟

جواب: جنډه کښې شین رنګ دَ اکثریت (مسلمانانو) نمائندګۀ کوۀ۔

(۲) قومونه ولې دَ جنډې احترام کوۀ؟

جواب: قومی جنډه دَیو قام علامت وۀ ځکه نو احترام يې ضرورۀ دے۔

(۳) قومی جنډه کوم وخت نیم کښو کېږۀ؟

جواب: کله چې دَ غم څه لویه قومۀ پېښه شوې وۀ نو قومی جنډه نیم کښو کؤلې شۀ۔

(۴) په واهګه بارډر دَ څه دَپاره خلق راغونډېږۀ؟

جواب: په واهګه بارډر دَپاکستان او هندوستان جنډې په یو ځائے خبژؤلې او کوزؤلې شۀ دَ دې منظر دَلیدو دَپاره

Info Hub HRMS SIS SED

Scanned with CamScanner

دواړو غاړو ډېر خلق اؤ سېلانيان دَ تماشې کؤلو دَپاره راځي۔ دا يو خوندناک منظر وۀ۔

(۵) دَجنډې کوزؤلو په وخت دَپاکستاني سپاپانو کارکردګۀ څنګه وۀ؟

جواب: دَ جنډې کوزؤ لو په وخت دَپاکستانۀ سپاپانو کارکردګۀ ډېره زړه راښکونکۀ وۀ۔

سوال نمبر۴۔ دَ لاندېنو تورو اپوټه وُليکئ۔

توری	سحر	سپين	ښکاره	کم	شپه	حاضر	ويښ
اپوټه	ماښام	تور	پټ	زيات	ورځ	غائب	اوده

دَ هندوستان باچا

سوال نمبر۱۔ صحيح جواب ته دا (✓) نخښه وُلګوئ۔

(الف) باباچې کارختم کړو نو چغه به يې کړه۔

(۱) زه دَکرکټ لوبغاړے يم (۲) زۀ دَټول هندوستان باچايم (✓)(۳) زه مهاراجه يم۔

(ب) مهاراجه بابا راوُغوښتو (۱) دَ نوکرۍ دَپاره (۲) دَ يو ضرورة کار دَ پاره (۳) دَ قيصې او رؤلو دَپاره (✓)

(ج) بابا دَآخرې مغل باچا بهادر شاه ظفر (۱) نوکر وؤ (۲) خدمت کار وۀ (۳) دوينځې زوئے وؤ۔ (✓)

سوال نمبر۲۔ لاندينو خالۀ ځايونو کښې مناسب ټکۀ وُلګوئ۔

(۱) زۀ د۔ هېڅا پروا نه کوم۔ (۲) دادَ ممبۍ دَ وچتې پانۍ هوټل وۀ۔

(۳) دالان کښې بې شمېره سرۀ او ښځې ناست وؤ۔

(۴) دا ډېره دردناکه قيصې ده۔ (۵) په ډيلی کښې ما اؤ مورمې شپې ورځې اړولې۔

سوال نمبر۳۔ دَلاندينو تورو اپوټه ټکې وُليکئ۔

تورۀ	باچا	نوکر	دروغ	ظالم	اتفاق	خپل	
اپوټه	غلام	مالک	رښتيا	عادل۔ رحم کونکے	نفاق	پردے	

سوال نمبر۴۔ دَلاندينو تورو واحد اؤ جمع وُليکئ۔

واحد	فوځ	ببرا	تالاب	ښځه	غړ	پېرنګے	شربت
جمع	فوځونه	ببراکان	تالابونه	ښځې	غړونه	پېرنګيان	شربتونه

فضل حق شيدا

سوال نمبر۱۔ دَ لاندينو سوالونو جوابونه وُليکئ۔

(۱) فضل حق شيدا دَ کوم کلي اوسېدونکے وؤ؟

جواب: فضل حق شيدا دَ چارسدې ضلعې دَ دوه سرو کلی اوسېدونکے وؤ۔

(۲) پښتو ادب کښې فضل حق شيدا کوم کوم آثار پرېښې دی؟

جواب: پښتو ادب کښې فضل حق شيدا خپه شعری مجموعه "اسويلی" "سيد جمال الدين افغانی" (ترجمه) ځرخ (ترجمه) وغېره يې ادبۀ آثار دۀ۔

(۳) فضل حق شيدا دکومې رسالې ايډيټر وؤ؟

جواب: فضل حق شيدا دَ خيبر "مېګزين" دَاردو۔ پښتو اؤ فارسۍ دَبرخې ايډيټر وۀ۔

(۴) دَ فضل حق شيدا دَ پېدائش کال څه دے؟

Scanned with CamScanner

جواب: فضل حق شیدا په کال 1910ء کښې پیدا شوے دے۔

(۵) فضل حق شیدا دَ پېښور ریډیو سټېشن ته دَ کوم ځائے نه رابدل شوے وۀ؟

جواب: فضل حق شیدا پېښور ریډیو سټېشن ته دَ ډیلی ریډیونه رابدل شوے وۀ۔

سوال نمبر۲۔ دَ خپله ځانه پنځه محاورې وُلیکئ۔

جواب: پنځه محاورې:۔(۱) په شاکېدل(۲) مېدان ته راتلل(۳) دَ سرنه دانکل (۴) شش وپنج کښې پریوتل (۵) پښې سپکول۔

سوال نمبر۳۔ دَ لاندینو تورو واحد جمع وُلیکئ۔

واحد	کال	ډکرۀ	فکر	تهذیب	جذبه	منصوبه	ملازمت	مجموعه
جمع	کلونه	ډکرئ	فکرونه	تهذیبونه	جذبې	منصوبې	ملازمتونه	مجموعې

دَ اسلام لوړوالے

سوال نمبر۱۔ دَ لاندینو سوالونو جوابونه وُلیکئ۔

(۱) دَ" اسلام لوړوالے" نظم نه تاسو څۀ زده کړل۔

جواب: دانظم مونږ ته زمونږ دَ تېرو مشرانو (اصحابو)کړۀ وړۀ بیانوی اؤ دَ هغوی دَ کردار نه موخبروۀ چې هغوې په کوم کردار کامیابۍ مونډلې وې نوکۀ مونږ هم دغه کردار خپل کړو نو په دواړه جهانه به کامیاب شو۔

(۲) اسلام امن اؤ امان ولې خوښوۀ؟

جواب: په امن اؤ امان کښې دَ هر چا فائده وۀ۔ اؤپکښې انسانان خوشحاله اؤ آسوده حاله وۀ۔ اؤ دَهر چا عزت دَ هغه مال اؤ دَ هغهٔ آبرو محفوظه وۀ۔

(۳) دویمۀ بند کښې کومې کومې قافئې استعمال شوۀ دۀ؟

جواب: په دویمۀ بند کښې دا قافئې دی۔ کمربند ۔ ژوند ۔ بند۔ کمند۔ اؤ مادیات اؤ خرافات

(۴) دَ اخرۀ بند تشریح په خپلو لفظونو کښې وکړئ۔

جواب: شاعر وائۀ چې زمونږ مشران دَ زمکې حاصلؤلو نه وبزاره وؤ اؤ هغوۀ یو آفاقۀ نظریه لرله۔ هغوۀ صرف په الله مئن وؤ ۔ اؤ دغه مینه یې په زړونو کښې بله لمبه وه۔ هغوی دَ حرامې ګټې اؤ حرام رزق نه په صحرا کښې نهرخوشحاله وؤ۔

(۲) دا نیمګړے شعر پوُرا کړئ ۔ هغوې دَ زمکې له خاک دانه کناره کرځیدل

جواب: پوره شعر:

هغوی دَ زمکې له خاک دانه کناره کرځېدل
پورته آسمان کښې لکه ستورۀ ستاره کرځېدل

سوال نمبر۳۔ دَلاندینو تورو اپوټه وُلیکئ۔

توری	امن	رښتیا	محبت	آسمان	بند	دیانت
اپوټه	جنګ	دروغ	نفرت	زمکه	آزاد	خیانت/منافقت

دَپاکستان په تحریک کښې دَښځو برخه

سوال نمبر۱۔ دَ مناسبو تورو په مرسته خالی ځایونه ډک کړئ۔

Scanned with CamScanner

(۱) په کال 1906ء کښې مسلم لیګ جوړ شوے وُو۔
(۲) دَ هندوستان ښځو ته په 1929ء کښې دَ ووټ حق ورکړے شوے وُو۔
(۳) سپینې پګړۍ سړو ته ښځو ورپه سر کړې دهٔ۔
(۴) قائداعظم به همېشه دَ ښځو هلوځلو ته په درنه سترګه کتل۔
(۵) دَلېډی ماؤنټ بېټن همدردۍ کانګرس سره وې۔

سوال نمبر۲۔ دَ لاندینو سوالونو جوابونه وُلیکئ۔

(۱) تحریک پاکستان کښې دَ ښځو څهٔ کردار وُو؟

جواب: قائداعظم په کال 1937ء کښې په مسلم لیګ کښې دَ ښځو تنظیم جوړ کړو۔ قائداعظم غوښتل چې مسلمانانهٔ ښځې دې هم په تحریک پاکستان کښې برخه واخلهٔ۔ په کال 1942ء کښې دَپنجاب اسلامیه کالج دَجینکو فیډریشن قائداعظم محمد علی جناح له بلنه ورکړه۔ په کال 1946ء کښې په انتخاباتو کښې دَ مسلم لیګ کامیابهٔ دَښځو دَبرکته وه۔ په تحریک پاکستان کښې دَښځو ډېر اهم کردار وه۔

(۲) قائداعظم دَ څهٔ دَپاره دَښځو تنظیم جوړ کړے وُو؟

جواب: قائداعظم دَ ملک دَ آزادۍ او دَ پاکستان دَ تحریک دَکامیابۇلو اؤ دَ ښځو دَحالت ښهٔ کۇلو دَپاره دَښځو تنظیم جوړ کړو۔

(۳) محترمه فاطمه جناح کوم تنظیم جوړ کړے وُو؟

جواب: محترمه فاطمه جناح په تعلیمی ادارو کښې دَ ښځو دَپاره لوئے کار کړے دے۔

(۴) دَ کال 1946ء په انتخاباتو کښې ښځو څهٔ کړې وُو؟

جواب: دَ کال 1946ء په انتخاباتو کښې چې مسلم لیګ کومه کامیابهٔ بیا مونده۔ دغه دَ ښځو په برکت وه۔ ښځې کو په کور کرځېدې اؤ ښځې به یې پوهه وُلې چې هغوی به څنګه دَ خپل ووټ استعمال کوهٔ۔

سوال نمبر۳۔ ټیک جواب ته دا (✓) نخښه وکړئ۔

(۱) دَ آزادۍ نه مخکښې مسلمانانو یوه پارټی جوړه کړه۔ (۱) کانګرس (۲) عوامی لیګ (۳) مسلم لیګ (✓)
(۲) دَپټنه په مقام دَ مسلم لیګ غونډه شوې وه۔
(۱) په کال 1938 کښې (✓) (۲) په کال 1939 کښې (۳) په کال 1947ء کښې۔
(۳) دَ پنجاب دَ اسلامیه کالج جینکو قائداعظم ته بلنه ورکړې وه۔
(۱) په کال 1942ء کښې (✓) (۲) په کال 1945ء کښې (۳) په کال 1944 کښې
(۴) دَ پاکستان جوړېد وپه وخت څومره ښځې مسلم لیګ کښې شاملې وې۔
(۱) شل زره (۲) پینځویشت زره (۳) پینځلس زره (✓) (۴) دېرش زره
(۵) دَپاکستان دَ ورومبۍ قانون سازۍ اسمبلۍ غړۀ وه۔
(۱) 72تنه (✓) (۲) 100تنه (۳) 50تنه (۴) 70تنه

سوال نمبر۴۔ په لاندینو تورو اعراب وُلیکوئ۔

پَټْنَه۔ عَلِی گڑ۔ اِنتِخَابَاتُ۔ نُمَائِنْدَګِی۔ فَاطِمَه جِنَاح۔

....

فقیر ایپی

Scanned with CamScanner

سوال نمبرا۔ دَلاندینو سوالونو جوابونه وُلیکئ۔

(ا) فقیر ایپی څوک وهٔ؟

جواب: فقیر ایپی دَ آزادئ جنګیالے اؤ په آزادئ مئین یو آزادهٔ خوښے وهٔ۔

(۲) خدائۍ خدمت ګار قاضی فضل قادر چاوژلے وه؟

جواب: خدائۍ خدمت ګار فضل قادر انګریزانو وژلے وؤ۔ اؤ دَ ده مړے یې دَ بنوں په جېل کښې ښخ کړے وؤ۔

(۳) دَ آزادئ تحریک کله سرته اورسېدهٔ؟

جواب: دَ آزادئ تحریک په کال 1947ء کښې سرته اورسېدهٔ

(۴) پېرنګیانو مسلمانان ولې ګرفتارؤل۔

جواب: پېرنګیانو مسلمانان ځکه ګرفتارؤل چې هغوئ آزادئ غوښتله۔

(۵) دَ پېرنګی فوځ افسرانو خپل ځانونه ولې وژل؟

جواب: دَ پېرنګی افسرانو ځانونه ځکه وژل چې دوی په یوه قلا کښې چې دَ ختو جوړه وه۔ په مغې کښې یې بندیوان ژوند تېرؤلو نودوی دغلته تنګ وؤ۔ اؤ کله به په ځان پوهه نه شول اؤ دَ غصې نه به یې خپل ځانونه وژل۔ اؤ دَ ښځتنو له وېرې به یې هم ځانونه وژل۔

(۶) دَ فقیر ایپهٔ دَ وسلوال جدوجهد مطلب څه وؤ؟

جواب: دَ فقیر ایپهٔ دَوسلوال جدوجهد مطلب داوؤ چې پېرنګیان کله واخلهٔ اؤ ځانهٔ خلق آزاد شهٔ۔

سوال نمبر۲۔ دَ مناسبو تورو په مرسته خالهٔ ځایونه ډک کړئ۔

(ا) دَ فقیر ایپی دَ پلار نامه ارسلا خان وه۔

(۲) دَ قاضهٔ فضل قادر مړے دَبنوں جېل کښې خاؤروته وُسپارلے شهٔ۔

(۳) دادَفقیر ایپهٔ غوندئ مشرانو برکت دے۔

(۴) بنوں کښې یوه قلا وه چې دیوالونه یې دَ ختو جوړ وؤ۔

سوال نمبر۳۔ لاندینهٔ تورهٔ په خپلو جملو کښې استعمال کړئ۔

جواب:

په جملو کښې استعمال	تورې

Info Hub HRMS SIS SED

Scanned with CamScanner

باچانی	انګریزانو په ټول هند او دَ دنیا په ډېرو ملکونو باچائی کوله
مبارزه	خدائی خدمت ګارو په تش لاس دَ آزادۍ دَپاره مبارزه کوله۔
پېرنګے	هغه وخت پېرنګے دَ دنیا واحد سوپر پاور وو
خدائی خدمت ګار	دَ آزادۍ په تحریک کښې دَ ټولونه زیات فعال کردار خدائی خدمت ګار تحریک اداکړے دے۔
تحریک	دَپاکستان تحریک په کال 1947ء کښې سرله اورسېدو۔
خاوره	خپله خاوره خپل اختیار۔
آزادۍ	آزادۍ دَ هر انسان بنیادي حق دے۔
سامراج	پېرنګۍ سامراج په زیاتو ملکونو قبضه کړې وه۔

پښتو اکیډیمی

سوال نمبر۱۔　　دَلاندینو سوالونو جوابونه وُلیکئ۔

۱)　پښتو اکیډیمی کله او کوم ځائے جوړه شوې ده؟

جواب:　پښتو اکیډیمی په کال 1955ء کښې په پېښور یونیورسټۍ کښې قائمه شوې ده۔

۲)　دَ پښتو اکیډیمۍ وړومبے ډائرکټر څوک وو؟

جواب:　دپښتو اکیډیمۍ وړومبے ډائرکټر مولینا عبدالقادر وو۔

۳)　پښتو اکیډیمی دَ کومو زړو شاعرانو دیوانونه چاپ کړه دی؟ صرف دَ دریو شاعرانو مونه وُلیکئ۔

جواب:　پښتو اکیډیمۍ دَ پښتو دَ ډېرو زړو شاعرانو دیوانونه چاپ کړی دہ۔ لکه دَ معزالله خان مومند دیوان۔ دَمصری خان ګګیانی دیوان۔ دَخواجه محمد دیوان۔ دَ کریم داد دیوان۔ دَ ارزانی کلیات۔ دَنجیب سرهندی دیوان او داسې نور۔

۴)　دَ ترجمو کار پښتو اکیډیمۍ ډېر کړے دے۔ پښتو دَ ترجمه شوو دریو(3)کتابونو نامې وُلیکئ۔

جواب:　پښتو اکیډیمۍ دَ ډېرو کتابونو پښتو کښې ترجمې کړه دہ لکه (۱) دَ شبلی نعمانی سیرات النبی (۲) دَارسطو کتاب الشعر (۳) دَ تواریخ حافظ رحمت خانۂ پښتو ترجمه۔

۵)　په پښتو اکیډیمۍ مختصر نوټ وُلیکئ۔

جواب:　پښتو اکیډیمی په بنیادي توګه تحقیقی اداره ده۔ زړۂ کتابونه مرتب کوُل۔ دَ ځنۂ علمی او ادبی کتابونو پښتو ترجمې کوُل۔ دَ پښتو زړې قلمۂ نسخې راغونډول او محفوظول۔ او دَ یوې لوې لائبریرۍ موجودګۍ پښتو اکیډیمۍ ته ډېر زیات شهرت ورکړے دے۔ پښتو اکیډیمۍ ډېر علمی۔ تحقیقی۔ ادبۍ او مذهبۍ کتابونه دَ عوامو دَ مطالعۀ دَپاره تیار کړه دہ او دَ علم سره دَ مینه لرونکو یۀ علمی تنده سره کړې ده۔

۶)　پښتو اکیډیمۍ اردو کښې کوم کوم کتابونه ترجمه کړي دی؟

جواب:　پښتو اکیډیمۍ اُردو کښې دَ رحمان بابا دیوان ۔ دَ خوشحال خان خټک کلام۔ او دَ سراولف کېرو کتاب "پٹھان" اردو کښې ترجمه کړی دی۔

سوال نمبر۲۔　　لاندینو جملو کښې فعلونه وُلټوئ او دَ دغه فعلونو مصدرونه وُلیکئ۔

۱)　ماچې هغه په کلاس کښې ولیدو، نو سبق یې لوستو۔　فعل لوستو او دَلوستو مصدر لوستل

۲)　کله چې هغه ماته وکتل نو حوصله یې په ځائے شوه۔　فعل وکتل او دَ وکتل مصدر کتل

Info Hub HRMS SIS SED

Scanned with CamScanner

(۳) هغه ماته په غوږ کښې یوه پټه خبره وکړه۔
(۴) ابدال اوس هم ماسره رابطه ساتۀ۔ فعل وکړه اؤ دَ وکړه مصدر کوُل
(۵) خدائے زده چې دَ هغه رنګ ولې تبنتېدلے وؤ۔ فعل ساتی اؤ دَ ساتی مصدر ساتل
فعل تبنتیدلے اؤ دَ تبنتیدلے مصدر تبنتېدل

سوال نمبر۳۔ دَدې تورو اپوټه ولیکئ۔
جواب:

توری	باندې	شروع	جدید	شته	لږ	سخت	وروستو
اپوټه	لاندې	خاتمه	قدیم	نشت	ډېر	نرم	وړاندې

زما کوټ

سوال نمبر۱۔ دَ لاندینو سوالونو جوابونه ولیکئ۔
(۱) شاعر دَکوم کوټ ذکر کړے دے؟
جواب: شاعر دَ خپل کوټ خبره کوی چې په کباړ کښې یې اخستے وؤ۔
(۲) کباړی کوټ ولې ارزان وۀ؟ جواب: کباړی کوټ ځکه ارزان وۀ چې یو ځل استعمال شوے وۀ۔
(۳) دَ دې نظم مطلب څۀ دے؟
جواب: دَ نظم دوه مقصده دی (۱) یو خو دا چې زمونږ خلق غریبان دۀ نوې جامې اؤ پېزارنۀ شۀ اخستے ځکه نوزاړۀ اؤ کباړۀ څیزونه اخلی (۲) دوئمه داچې نظم کښې دَ توقو انداز خپل کړے شوے دے۔ چې سره دَ خپل خراب حالت بیانؤلو بنده له خندا ورولۀ۔

سوال نمبر۲۔ دَدې شعر مختصره تشریح وکړئ۔

هـائې افسوس پښتـو مـې پرېښـوه کـنـۀ مـاتـه
تـۀ بـه لاندې لـه خـامـتـاوې زمـا کـوټـه

جواب: په دې شعر کښې شاعر وائۀ چې مونږ کښې اوس قومی غیرت اؤ خوددارۀ نه دۀ پاتې۔ اؤ که چرې په مونږ کښې قومی غیرت اؤ خود دارۀ وۀ نو دَکباړۀ کوټ به مې له خپلې خامتا (شډلې کپړۀ) نه کم ګڼلو۔

سوال نمبر۳۔ تاسو دَ خپل ځانه یو مزاحیه شعر ولیکی۔
جواب: مزاحیه ټپه

دَ اوښ پـرتـوک چـرګـوری یـوړو
کـونـکـټ پـه بـرېـتـو لاس وهی چې رابـه ئې وړمـه

سوال نمبر۴۔ دا تورۀ په خپلو جملو کښې استعمال کړئ۔
جواب:

توری	په جملو کښې استعمال
دانا	څوک چې هوښیار اؤ داناوی وخت نه ضائع کوۀ۔
قلم	هر یو قلم دَ دے جوګه نه وۀ چې ؤدې کتے شۀ۔
لیلا	په پښتو کښې دَ مجنون لیلا داستان ډېر مشهور دے۔
یورپ	په براعظم یورپ کښې ډېر ترقی یافته ملکونه شامل دۀ۔

Scanned with CamScanner

دلربا	چې زړه خوشحالوۀ نو هم هغه دلرباوۀ۔
لستونی	دَ قمیص لستونی لاس دَ موسم دَ شدت نه محفوظ ساتۀ۔
خامتا	هغه رخت (کپړه) چې په کورونو کښې په کډې جوړولې شۀ خامتا یې بلی۔

سوال نمبر۵۔ په دې شعر کښې قافیه په ګوته کړئ۔

خدائے خبر دے چې دَ چاوې زما کوته
دَ جاهل که دَ دانا وې زما کوته

جواب: په دې شعر کښې "چا" او "دانا" قافیې دۀ۔

سوال نمبر۶۔ دَدې تورو واحد او جمع ولیکئ۔

واحد	جاهل	تخته	کوټ	قلم	کباړۀ	بنډل
جمع	جاهلان	تختې	کوټونه	قلمونه	کباړیان	بنډلونه

په لوظ ټینګ زلمے

سوال نمبر۱۔ دَ لاندینو سوالونو جوابونه ولیکئ۔

(۱) حضرت عمر فاروقؓ زلمۀ ته ولې دَ مرګ سزا واوروله۔

جواب: دغه زلمۀ مرګ کړے وو۔ نو حضرت عمر فاروقؓ ورته دَ مرګ سزا واوروله۔

(۲) زلمۀ ته خپلو خپلوانو څۀ مشوره ورکړه؟

جواب: زلمۀ ته خپلو خپلوانو مشوره ورکړه چې واپس مدینې ته مۀ خه۔

(۳) زلمۀ په څۀ وجه سپین ږیرے وژلے وو؟

جواب: زلمۀ له دَ خپل اوښ په وژلو قهر ورغے بوډاسړۀ دَهغه اوښ وژلے وو۔ زلمے په غصه شۀ بوډا دَمرې نه وینوو۔ او چې په ځان پوهېده نو بوډا یې وژلے وو۔

(۴) که چرې زلمے بې لوظه شوے وے نو بیا به څۀ کېدل؟

جواب: چاچې دَ زلمۀ ضمانت کړے وو سزا به هغۀ له ورکولے شوه۔

(۵) زلمۀ دَ سورلۍ دَپاره دَ تېز اوښ انتخاب ولې وکړو؟

جواب: زلمۀ دَ سورلۍ دَپاره دَ تېزې اوښې انتخاب څکه وکړو۔ چې زر تر زره مدینې ته اورسۀ۔

(۶) دَسزا اورولونه پس زلمۀ ته په څۀ وجه دَیوې هفتې مهلت ورکړے شو؟

جواب: دَسزا اورولونه پس زلمۀ ته دَ پور خلاصولو دَپاره دَ یوې هفتې مهلت ورکړے شۀ۔

سوال نمبر۲۔ دَ لاندینو تورو اپوټه ولیکئ۔

توره	قهر	زمکه	ناآشنا	زلمے	مرګ	سوال	خوشحاله
اپوټه	رحم	آسمان	آشنا	بوډا	ژوند	جواب	خفګان

سوال نمبر۳۔ په ټیک یا غلط جواب د (✓) نخښه ولګوئ۔

۱۔ عدالت کښې حضرت عمر فاروقؓ ناست وه۔ ټیک (✓) غلط

۲۔ حضرت ابوذر غفارۀؓ دَ زلمۀ ضمانت وکړو۔ ټیک (✓) غلط

۳۔ زلمے په خپل لوظ ټینګ پاتې شۀ۔ ټیک (✓)/غلط

Info Hub HRMS STS SED

Scanned with CamScanner

۴۔ زلمة قتل نه وۀ کړے۔ ټیک /غلط(✓)

۵۔ زلمة ته دَ مرګ سزاواوړولے شوه۔ ټیک(✓)/غلط

۶۔ زلمے دَقتل په تور وۈژلے شۀ۔ ټیک/غلط(✓)

۷۔ دَ زلمة په راتلو دَ مدینې خلق حیران شو۔ ټیک(✓)/غلط

....

عجب خان آفریدے

سوال نمبر۱۔ دَ لاندینو سوالونو جوابونه ولیکئ۔

(۱) عجب خان اپریدے څوک وۀ؟

جواب: عجب خان دَدره آدم خېل دَ بوستي خېلو افریدو سره تعلق لرلو۔

(۲) دَ پېرنګیانو په وخت کښې چاد کوهاټ په پولیس لائن حمله کړې وه؟

جواب: دَ کوهاټ په پولیس لائن دَ آزادۍ مجاهدینو حمله کړې وه۔

(۳) مِس اهلس چاتښتولې وه؟

جواب: مِس ایلس عجب خان اپریدۀ اؤ دَهغه ملګرو تښتولې وه۔

(۴) دَ عجب خان اپریدۀ آخرة شپة ورځې چرته تېرې شوې وې؟

جواب: دَعجب خان اپریدې اخرة شپة ورځې دَ افغانستان په مېمنه ښار کښې تېرې شوې وې۔

(۵) دَ عجب خان اپریدۀ په بهادرۍ یو څو جملې ولیکئ۔

جواب: عجب خان اپریدے په آزادۍ مئن وۀ۔ پېرنګیانو دَ هغۀ په غېر موجودګۍ کښې دَ هغۀ دَ۔ کورتالاشۀ کړې وه اؤ دَهغه دَ زنانه ونۀ بې سترة کړې وه۔ نو عجب خان پېرنګیانو ته خبر ورکړو چې زه به ارُومرو خبل بدل اخلم۔ اؤ عجب خان هم داسې وکړل هغه دَ شپې دَ کوهاټ چاونۍ ته لاړو اؤ دَ مېجر ایلس لور پېغله اهلس یې راوسته، اؤ چې دَهغې مور مزاحمت کوُلو نو هغه یې هم په هغۀ ځائے اووژله۔ دا واقعه په پېرنګیانو ډېر سخت ګذاروه۔ عجب خان خپله پښتو ترسره کړه۔

سوال نمبر۲۔ دا توره په خپلو جملو کښې استعمال کړئ۔

توری	په جملو کښې استعمال
پښتانۀ	په افغانستان خېبر پښتون خوا اؤ بلوچستان کښې پښتانۀ آباد دۀ۔
پولیس	دُخلقو دَ ځان اؤ مال حفاظت دَ پولیس ذمه دارة ده۔
پېرنګے	آزادة خوښو پېرنګے دَ هندوستان نه بهر کوُلوته مجبوره کړه۔
استوګن	عجب خان اپریدے دَ دره آدم خېل سره خواکښې د۔یو کلی استوګن وۀ
نرتوب	دَ عجب خان اپریدۀ نرتوب تراوسه پورې ستائېلے شۀ۔
کوهاټ	کوهاټ دَ خېبر پښتونخوا په ښائسته ښارونو کښې یو دے۔

(۵) مترادف توری ولیکئ۔

توری	مېړنے	ننګ	مال	جاسوس	اطلاع	تکلیف	ژوند
مترادف	بهادر	غېرت	دولت	مخبر	خبردارے	کړاؤ	حیات۔ زندګه

سوال نمبر۶۔ دَ کالم "الف" توره دَ کالم "ب" تورو سره په کالم "ج" کښې جوړه کړئ۔

کالم "الف"	کالم "ب"	کالم "ج"

Info Hub HRMS SIS SED

Scanned with CamScanner

ننګیالے	قبیله	ننګیالے۔ عجب خان اپریدے
کوهاټ	توپکي	کوهاټ۔ پولیس لائن
بوستة خیل	علاقې	بوستی خیل۔ قبیله
یولس ډزې	پښتون	یولس ډزې۔ توپکي
قبائلة	پولیس لائن	قبائلة ۔ علاقې
بهادر	عجب خان اپریدے	بهادر۔ پښتون

مېلمستیا

سوال نمبر١۔ دَلاندینو سوالونو جوابونه وُلیکئ۔

(١) استاذ جة ولې ساده خوراک خوښؤلو؟

جواب: استاذ جة ساده خوراک ځکه کؤلو چې ساده خوراک دَ صحت دَپاره ضرورة وة۔

(٢) استاذ جې په مېلمستیا کښې دَ شرکت دَپاره څهٔ شرط اېښے وؤ؟

جواب: استاذ جة په میېلمستیا کښې دَ شرکت دَپاره دا شرط اېښے وؤ۔ چې هر څوک به دَ خپله کوره تیار ځېزونه راؤړة۔

(٣) دَسیندپه غاړه چائے ولې مزې داره وة؟

جواب: دَسیند په غاړه چائے ځکه مزې داره وه چې یو خوورته دوة ستړة شوة وؤ۔ اؤ بل دایې په خپل محنت پخه کړة وه۔

(٤) شاګردان دَسیند غاړة له په څهٔ کښې لاړل؟

جواب: شاګردان دَسیند غاړة له په خپلو پښو لاړل۔

(٥) دَبانګ په اورېدو استاذ چې ولې غلے شو؟

جواب: دَبانګ په اورېدو دَ بانګ په احترام اؤ درناوة کښې استاذ جة غلے شو۔

سوال نمبر٢۔ لاندینة تورة په خپلو جملو کښې استعمال کړئ۔

توری	په جملو کښې استعمال
لمده بل	روټۍ اؤ ورسره لمده بل (ترکاری) ساده پکار وة۔
پخګړے	دَ هر یو پخګړی خپل خوند اؤ خپله مزه وة۔
مېلمه	مېلمه دَ الله تعالیٰ رحمت دے۔
اعزاز	په لوبو کښې خیبر خان دَ خپل سکول دَپاره اعزاز تر لاسه کړو۔
اېشمه	دَ وریځو دَ راتللو سره نرۍ اېشمه شروع شوه ۔ اؤ موسم یې خوشګواره کړو۔
مېزرے	دَ پښتو نخواپه څنې علاقو کښې دَ مېزرې ځنګلونه دة۔
ډوډۍ	حکیمان وائة چې ډوډۍ هله خورئ چې کله ښه اوږے شئ۔

سوال نمبر ٣۔ دَمناسبو تورو په مرسته خالة ځایونه ډک کړئ۔

١۔ نوے استاذ دَ اصولو سړے وؤ۔ ٢۔ اخر استاذ جة په دې رضا شو۔

٣۔ ننۍ ورځ دَ تکلفاتو نه بېخة خالة ده۔ ۴۔ اول وُخوره دَ ځان غوښې بیا وُخوره دَښکار غوښې

۵۔ دَ استاذ جة نظر په ساګ اؤ سکړک لګېدلے وؤ۔ ٦۔ ژوند کښې چرې هم دَ تن آسانۍ نه کار مهٔ اخلئ۔

....

دَ ملګرې په نوم خط

سوال نمبر١۔ دَ لاندینو سوالونو جوابونه وُلیکئ۔

(١) نتیا ګلۍ دَ کومې صوبې یوه ښکلة سیمه دة؟

Info Hub HRMS STS SED

Scanned with CamScanner

جواب: نتیا کلې دَ خیبر پښتون خوا یو ښکلې سیمه ده۔

(۲) دَ ښائسته کل پلار چرته هیډ ماسټر وؤ؟

جواب: دَ ښائسته کل پلار په نتیا کلې کښې هیډماسټر وؤ۔

(۳) دَ پېښور پوهنتون کېمپس کوم ځائے دے؟

جواب: دَ پېښور پوهنتون کېمپس په باړه کلې کښې دے۔

(۴) لفټ کوم ځائے کښې وؤ؟ جواب: لفټونه په ایوبیه کښې لګېدلے وؤ۔

(۵) شادوګان په وُنو کښې څۀ کوۀ؟

جواب: شادوګان په وُنو کښې کرځۀ اؤ دَ خپل خوراک لټون کوۀ۔

سوال نمبر۲۔ لاندینۀ تورۀ په خپلو جملو کښې استعمال کړئ۔

جواب:

توری	جملو کښې استعمال
پښتو	په دنیا کښې ډېرې ژبې دۀ اؤ پښتو پکښې هم یوه زړه ژبه ده۔
کرمۀ	زمونږ په وطن کښې کرمۀ اؤ یخنۀ دوه اهم موسمونه دۀ۔
کېمپس	دَیونیورسټۍ دَ کرمۍ کېمپس په باړه کلې کښې دے۔
هیډماسټر	دَسکول هیډ ماسټر یو شریف اؤ قابل انسان وؤ۔
کالوسر	دَ څنۀ غرونو په سرکالوسر واؤرې پرتې وۀ۔
پرہمانه	په کلیاتو کښې پرہمانه وُنې اؤ ځنګلونه دۀ۔

سوال نمبر۳۔ ټیک جملې ته مخې ته ټیک اؤ غلطې جملې ته مخامخ غلط وُلیکئ۔

۱۔ ښائسته کل دَ مینګورې نه ایمل ته خط لیکلے وؤ۔ (غلط)

۲۔ نتیا کلې دَ سیل سپاټې دَپاره یو ښکلے ځائے دے۔ (صحیح)

۳۔ دَکشمیر جک جک غرونه صفالیدے شۀ۔ (صحیح)

۴۔ سېلانیان دوۀ ته دَخوراک څیزونه نۀ وراچوی۔ (غلط)

سوال نمبر۴۔ خپل پرنسپل صاحب ته دَ چوټۍ اخستو دَپاره درخواست وُلیکئ۔

په خدمت کښې دَ ښاغلی پرنسپل صاحب دَ ګورنمنټ هائی سکول خوشبکۀ بالا

جناب عالی!

ډېر په ادب سره عرض کوؤم چې ډېر یو ضروری کار راته پېښ شوے دے چې دَهغې په وجه راته دَ یوې ورځې دَپاره چوټۍ راکړئ۔

ډېره ډېره مننه

لیک نېټه 28اپریل کال2012ء

عرض کونکے

ستاسو تابعدار شاګرد معاذ محمد ترین ـدَ شپږم ټولګۀ رول نمبر 15 ګورنمنټ هائی سکول خوشبکۀ بالا

سوال نمبر۵۔ دَدې ټکو مترادف وُلیکئ۔

ټکی	نثر	سنجیده	قیصې	صلاحیت	مشال	بحث	کرمی
مترادف	په ساده الفاظو کښې	عقل مند	داستان	قابلیت	لیت	تکرار	تاؤ

ګرائمر

سوال نمبر۱۔ دَجوړښت په لحاظ دَ اسم قسمونه:۔

دجوړښت په لحاظ دَاسم درې قسمونه دی (۱) جامد (۲) مصدر (۳) مشتق

Info Hub HRMS SIS SED

Scanned with CamScanner

(۱) جامد اسم: هغه وه چې نه خو خپله دَ بل ټکۍ نه وتلې وه او نه ترې نور ټکۍ (کلمې) جوړيږي.
لکه منه. قلم. دوات. او خښې نور

(۲) دَ مصدر اسم: هغه اسم ته وائي چې په خپله خو دَ بل ټکۍ نه نه وه وتلې خو نور ټکۍ ترې نه جوړيږي لکه ټتل. وژل. دَ بل ټکۍ نه نه دي وتلي. خو دَ دوئ نه نور ډير ټکي جوړيږي لکه کتنه. کاته. کتونکے. ګورم. وَدي کاته. وَدي وژلم. وژلے. وژني به.

سوال نمبر۳. دَ مشتق اسم: هغه اسم ته وائي چې دَ مصدرونه وتلے وه. لکه ليکونکے. ليک. او کړکړونده. چې دَليکل او کرل مصدرونو نه جوړشوه دَه.

نعل:

نعل هغه کلمې ته وائي چې دَ څه چارې دَ کېدو يا نه کېدو اظهار ترې کيږي خو چې دَ زماني تعلق هم ورسره وه (۱) لکه تا خط وليکه (۲) ته خط ليکے (۳) ته به خط ليکے.

په دې جملو کښې دَ خط ليکلو کارشوے دے. او دَ زمانې سره يې هم تعلق شته دے. دَ وړومبې جملې نه تېره شوې زمانه دَ دوئمې جملې نه موجوده زمانه او دَ دريمې جملې نه راتلونکې زمانه څرګنديږي.

لازم او متعدۀ:.

نعل لازم: فعل لازم هغه فعل وه چې مفعول نه غواړۀ. او متعدی فعل دَ فاعل نه علاوه يو يا زيات فعلونه هم غواړي. لازم فعلونه دَ لازم مصدرونو نه او متعدی فعلونه دَ متعدی مصدرونونه جوړيږي. دَلازم فعل نه متعدی فعل جوړولو دَپاره اول دَدغه لازم مصدر نه متعدی مصدر جوړولے شۀ. او بيا ترې مطلوبه فعل او دَ هغې جملې جوړيږۀ.

ماضی. حال او مستقبل

(۱) ماضۀ: دَ ماضۀ فعل هغه وه چت په تېره زمانه کښې شوے وه. لکه هغه راغے. ته ماليدلے وے.

(۲) فعل حال: هغه فعل ته وائۀ چې دَ کېدلو يا دَنه کېدلو تعلق يې دَ حال يعنی موجوده يا روانې زمانې سره وه لکه زۀ خاندم. هغه ليکی. ته نه راځې. او داسې نور

(۳) مستقبل: هغه فعل ته وائۀ چې دَ څه کار کولو يا دَنه کولو تعلق يې راتلونکۀ زمانې سره وه. لکه زۀ به خم. هغه به راځې. او داسې نور

دَضمير اسم

دَ ضمير اسم دَ معرفې دَاسم يو قسم دے. دَ ضمير اسم هغه کلمې ته وائۀ چې دَ بل اسم دَپاره استعمال شوے وه. دَضمير دَ اسم فائده او غرض داوۀ چې په کلام کښې يونوم بيابيا رانه شۀ. او په کلام کښې اختصار هم راوستے شۀ.

(۱) هغه ضميرونه چې داسې کسانويانومونو دَپاره استعمال شوے وه. څوک چې دَ کلام (خبرو) په وخت موجود نه وه. دَغائب ضميرونه بللے شۀ. دَ دے دوه قسمه دی (۱) واحد (۲) جمع لکه هغه. هغوی.

(۲) هغه ضميرونه چې دَداسې کسانو يا نومونو دَپاره استعمال شی څوک چې دَکلام (خبرو) په وخت په موقع خو موجود وه. خو ويونکے خبرې بل چاسره کوۀ. يعنې دوۀ يې مخاطب نه وه. دَ حاضر (ياڈ غائب قريب) ضميرونه بللے شۀ. لکه دے. دوی. دا

(۳) هغه ضمير ونه چې دَ داسې کسانويا نومونو دَپاره استعمال شوے وۀ چاسره چې څه کلام (خبرې اترې) کيږۀ. يعنی ويونکے يې مخاطب کړۀ دَ مخاطب ضميرونه بللے شۀ. لکه ته (واحد) تاسو (جمع).

(۴) هغه ضميرونه چې دَيوې خبرې کونکے يا کونکۀ يې دَخپلو نامو په ځائے استعمال کړۀ. دَمتکلم ضميرونه بللے کيږۀ. لکه. زۀ (واحد) مونږ (جمع)

توری يا حروف

تورے يا حرف: دا هغه کلمه ده چې نه خو څه کار فعل وۀ او نه دَ څه څيز نوم وۀ. خو اسمونه او فعلونه او

جملې یو ځائے کوۀ۔ چې پوره معنې اؤ مطلب یې ځرګندشۀ۔ دَ تورو دېر قسمونه دۀ دَ ځنې ذکر کوؤ۔
دَ جاریا دَ جر توری: دا تورۀ هم دا سمونو معنی د۔ فعل یا مشابه فعل سره یو ځائے کوۀ۔
دَ جار تورۀ دادی: کښې۔ پرې۔ باندې۔ په۔ پرې باندې۔ پر۔ نه ځخه۔ ترې۔ ترېنه۔ سره۔ لره۔ له۔ دَپاره۔ له پاره۔ تر۔ پورۀ۔ لا۔ راسې۔ داسې۔
دَ عطف تورۀ: هغه تورۀ دۀ چې اسمونوه یا جملې سره په یو حالت کښې راولۀ۔ داتورې دا لاندینۀ دی اؤ۔ هم۔ چې۔ بیا۔ لادَلاسه۔ یالا۔ بلکې
دَ تردید تورۀ: کوم تورۀ چې په دوه ؤ ځیزونو کښې یو یا دواړه رد کوی۔ یا یې نفۀ کوۀ۔ دَ تردید تورۀ بللے شۀ۔ دَ ترید تورۀ دادۀ۔ یا۔ یاخو۔ کۀ کنې
دَاستثنا توری: کوم تورۀ چې ځنې ځیز (یا ځیزونه) دَ نورو ځیزونو نه جدا کوۀ۔ دَ استثنا تورۀ بللے شۀ۔ هغه تورۀ دادۀ۔ بې۔ بې له۔ سوا۔ بغیر۔ مګر۔ خو کنه۔
دَ علت یا دَ تعلیل تورۀ: هغه تورو یا کلموته وائۀ چې داسې جملې یو ځائے کوۀ۔ چې په یوه جمله کښې دَ بلې جملې سبب بیان شوے وۀ۔ دَعلت تورۀ دادۀ ځکه۔ چې۔ ځکه چې۔ دَ دې دَپاره له دې ـ ـ ـ له دې جهته۔ له دې وجې۔ ولې چې۔
دَشرط او جزا توری: هر کله چې یو کار په بل کار باندې اړوۀ نو چې کوم کار باندې انحصار وۀ یعنی دَ موقوف علیه په سر کښې چې کوم تورے راوستے شۀ۔ هغه دَ شرط تورے بللے شۀ۔ اؤ کوم کار چې په بل اړوۀ دَ هغې په سر کښې دَ جزاتورے راوړے شۀ۔ دَ شرط توری دادی۔ چې۔ کۀ۔ کۀ ځۀ۔ کۀ ځۀ هم۔ هر چې۔ تر ځو۔ ځو چې۔ تر ځو پورې۔ ځۀ وخت۔ تر ځۀ وخته۔ کۀ چرې۔ هر کله چې۔ ځنګه ځنګه چې۔ چې ځۀ۔ کۀ چرې۔ وغیره۔

....

مرکبات ناقص: دَ دوه ؤ یادَ دوه ؤ زیاتو کلمو یو ځائے کولو ته ترکیب وائۀ اؤ په ترکیب چې کومه خبره یا جمله جوړه شۀ هغې ته مرکب یا کلام وائۀ۔ مرکب یا کلام دوه قسمه وی (۱) ناقص(۲) ناقص مرکب هغه ته وائۀ چې ځه پوره خیال یا مطلب ترې نه ځرګندیږۀ۔ یعنی داسې مرکب چې اورېدونکے ترې پوره فائده وانۀ خستې شۀ۔
مرکب اضافی: هغه مرکب ته وائۀ چې یوه کلمه پکښې بلې کلمې سره ځه نمیګړے شان تعلق لرۀ۔ دې نیمګړی شان تعلق ته اضافی وائۀ۔ لکه دَ مهابت خان جومات" دَ رحمان بابا دیوان۔ په دے مرکب کښې "جومات" مضاف دے۔ "مهابت خان" "مضاف" الیه دے او "دَ" دا اضافت تورے دے۔ دغه شان دیوان مضاف دے رحمان بابا مضاف الیه "د" دَ اضافت تورے دے۔
مرکب توصیفی: دَ کلماتو هغه مرکب ته توصیفی مرکب وائۀ په کوم کښې چې یوه کلمه دَ کلمې ځه صفت یا خصوصیت بیانوۀ لکه تکړه زلمے۔ ښکلې جینۍ۔ شوم سړے۔ بدرنګه ښځه۔ په دې کښې تکړه۔ ښکلې۔ اؤ شوم ځه صفتونه اؤ خصوصیتونه ښائۀ۔ دغوټکو ته صفت وائۀ۔ دا صفتونه دَ زلمی۔ جینۍ۔ سړی۔ اؤ ښځې دۀ نو دغوته موصوف وائۀ۔
مرکب عطفی: عطفی مرکب هغه مرکب ته وائۀ چې پکښې یوه کلمه دَ بلې سره دَ عطف دَ تورۀ په ذریعه یو ځائے شوۀ وۀ۔ ظفر او حامد۔ قلم اؤ مشوانی۔ په دې کښې اولنو کلموته معطوف علیه اؤ وروستنو کلموته معطوف وائۀ "اؤ" پکښې دَ عطف تورے دے۔
مرکب جاری: دَ جار توری چې کومې کلمې سره راشی هغې ته مجرور وائۀ لکه په کوټه کښې۔ له پېښوره۔ ترجماعته۔ پرونه راسې۔ اؤ داسې نور۔ دے ته مرکب جاری وائی۔ خو بالعموم ورته "جار مجرور" وائۀ۔
اسمیه جمله: هغه جمله چې پکښې مسند او مسندالیه دواړه اسمونه وۀ۔ ورسره ناقص فعل راغلے وۀ۔ اسمیه جمله ورته وائۀ په اسمیه جمله کښې مسند الیه ته اسم اؤ مسند ته خبر وائۀ ۔ په اسمیه جمله کښې دَ مسند اؤ مسند الیه (اسم اؤ خبر) نه علاوه ناقص فعل هم وۀ۔
فعلیه جمله : فعلیه جمله هغه جملې ته وائۀ چې مسند الیه خو یې اسم یا دَ اسم قائم مقام وۀ۔ اؤ مسند یې فعل

Scanned with CamScanner

لکه عزیز راغے۔ یوسف خاندهٔ۔ زهٔ به ځم۔ په دې جملو کښې عزیز اؤ یوسف اسمونه دهٔ۔ اؤ "زه" د اسم قائم مقام دے۔ دادرې واړه مسند الیه دی۔ اؤ "راغے" "خاندی" اؤ "به ځم" مسندونه دهٔ۔ په فعلیه جمله کښې مسند الیه ته ۔۔۔ اؤ مسند ته فعل وائۀ۔ لکه په برنو مثالونو کښې "عزیز" "یوسف" اؤ "زه" فاعلان وڅاو راغے۔ خاندهٔ اؤ به ځم فعلونه۔

اسمیه جمله:۔

"توره تبره ده"

توره۔۔۔۔۔۔۔مبتدا} دَ مبتداء خبر اؤ ناقص فعل

تبره۔۔۔۔خبر په یوځائے کیدو اسمیه جمله شوه

ده۔۔۔۔۔ناقص فعل

(۲) فعلیه جمله:۔

"بلبل چغیږی"

چغیږی۔۔۔۔۔۔فعل} دَ فعل اؤ فاعل په یو ځائے کیدو

بلبل ۔۔۔۔۔فاعل فعلیه جمله شوه

دنمونې خطونه

دَپلار په نوم خط (دَ امتحان باره کښې)

له کرک څخه

۱۲اپریل کال ۲۰۱۲

محترم باباجانه!

اسلام علیکم۔ عرض دا دے چې ستاسو رالیږلے شوے خط راغے۔ تاسو راته دا لیکلی دی چې زه درته دَ خپل کلیز امتحان باره کښې ولیکم۔ نو عرض دا دے چې تراوسه پورې تولې درې (۳) پرچې شوۀ دهٔ۔ یوه دَ انګریزۍ یوه دَ ریاضۍ اؤ یوه دَ پښتو۔ دَ الله تعالیٰ په فضل دغه درې واړه پرچې ډېرې ښې شوې دهٔ۔ په ریاضۍ کښې خو مې پوخ باور دے چې سل په سل نمبرې به واخلم اؤ په نورو کښې هم په سلو کښې دَ اتیا نمبرو حاصلولو اُمید لرم۔

دَ باقۀ پرچو دَپاره تاسو ته لیکم چې دَ خدائے تعالیٰ نه زما دَپاره دُعاګانې کوئ په راتلونکې وخت به درته په بل خط کښې دَ باقې پرچو تفصیل ولیکم۔ زه دَ سبانۍ پرچې دَپاره په تیارۀ کولو کښې لګیائم۔ څکه نور دا وخت نور تفصیلات نه شم لیکلے۔ مورته مې سلامونه۔ اؤ ماشومانو ته دَ مینې پېرزوینې۔ والسلام

ستاسو منونکے زوئے۔

وقاص محمد ترین

مورته خط (دَ بیمارۍ پوښتنه کول)

له بنوں څخه

4اپریل کال 2012

کرانې اؤ عزت مندې مورې!

السلام علیکم ستاسو خط راغے۔ ستاسو دَ خط په راتللو خوشحاله شوم، خو په لوستلو مې زړه ډېر زیات خفه شو، چې تاسو راته دَخپلې ناجوړتیا لیکلۀ دی۔ الله دې وکړی چې ستاسو ناروغۀ ختمه شوې وۀ۔ مهربانۀ وکړئ۔ اؤ بل خط کښې راته دَ خپل طبیعت باره کښې په تفصیل سره ولیکئ۔ تاسو زما باره کښې پرېشانه کېږئ مه۔ زه په هر لحاظ روغ جوړ اؤ خوشحاله لریم۔ خپل کار په ښه توګه کوم۔ خپل سبق وائم اؤ پوره

Info

Scanned with CamScanner

پوره کوشش کوم۔
په چوټیانو کښې به کورته راځم۔ اُمید دے چې بابا جي هم ماسره يو ځائے راشي۔ ورو ماشومانو ته د مينې سلامونه۔ او الله دې وکړي۔ چې ستاسو روغه ځته زمونږ د دعاگانو دپاره تر ډېره سلامته وي۔ په واپس خط کښې راته خامخا د خپل طبيعيت باره کښې خبرراکړئ۔ اللهٔ موسلامته ساتي۔ والسلام
ستاسو منونکے زوئے۔
ولی الله

تره ته خط

له لکی مروت ځخه
2اپريل کال 2012

گرانه کاکاجي!
السلام عليکم۔ عرض دا دے چې زهٔ روغ جوړ يم او الله دې وکړي چې تاسو هم روغ جوړ يئ۔ نور نو حال دا دے چې تاسو به په دې لوستلو خوشحاله شئ چې ما په امتحان کښې په خپل کلاس کښې وړومبے پوزيشن تر لاسه کړے دے۔ او لکه چې تاسو راسره لوظ کړے وو۔ چې که په کلاس کښې دې پوزيشن واخستو نو يو غوره تحفه به درکوم۔ نو په دغه وجه تاسو ته دادرياد دوم چې ما خو اس په خپل کلاس کښې وړومبے پوزيشن حاصل کړو۔ او ستاسو نمبر دے۔ زه ستاسو د تحفې په طمع يم۔ او اُميد لرم چې ځنګه اوزکار شئ نو ما به په خپله تحفه ونمانځئ۔ ټولو ورو او لويو ته سلامونه او ستاسو د ښه صحت په هيله۔ دالله په امان
ستاسو ورارهٔ
راشد

دوست ته د مبارکۍ خط

له مينګورې ځخه
5اپريل کال 2012ء

گرانه ايمل خان!
السلام عليکم۔ پرون خبر شوم چې تاسو په خپل کليز امتحان کښې ډېرې ښې نمبرې تر لاسه کړې او په خپل سکول او خپل کلاس کښې مو وړومبے پوزيشن تر لاسه کړے دے۔ زه ستاسو په دغه کاميابۍ او اعزاز ډېر زيات خوشحاله يم۔ او تاسو ته د زړهٔ له تله مبارکي درکوم۔ دا ټول ستاسو د محنت نتيجه او ستاسو د استاذانو او مور پلار د دُعا گانو برکت دے۔ او که چرې تاسو دغه شان محنت جاري وساتلو نو انشاء الله چې کاميابي به په هر قدم ملګرتياکوي۔ الله دې وکړي چې هم دغه شان کاميابۍ مو د ژوند په هر ډګر ملګرې شي۔ والسلام
ستاسو مخلص (طيب)

خپلې سهيلۍ ته د خپلو پاس کيدو باره کښې خط

له نوښار ځخه
3اپريل کال2012ء

گرانې کشمالې!
السلام عليکم ۔ عرض دا دے چې دلته خيريت دے۔ او الله دې وکړهٔ ، چې تاسو هم خير خيريت سره يئ ۔ زهٔ مې غوښتل چې تاسو سره خپله خوشحالۍ شريکه کړم۔ تاسو ته به ياد وي ،چې دا ځل په 31مارچ کال 2012ء چې کله نتيجه اووتله ، نوما پکښې په خپل کلاس کښې دويم پوزيشن واخستو۔ زه هم ډېره خوشحاله ووم۔ او مور پلار مې ډېر خوشحاله شول۔ ټولو خپلو خپلوانو په مينه مبارکۍ راکړې۔

Info Hub HRMS SIS ED

Scanned with CamScanner

خوشحالی په دغه موقع ما غوښتل چې تاسو ته هم اطلاع درکړم ـ او تاسو خوشحاله شئ. الله دې وکړه چې دغه شان خوشحالی په تاسو هم راؤله. نور دا چې خپلې ورې خور او مورته دې زماله اړخه سلامونه. او دَروغ جوړ رسیدو په هیله درنه رخصت غواړم. دَ الله په امان.

ستاسو خوږه ملګرې

ملاله

دِرخواستونه

دَچوټی دَپاره درخواست

په خدمت کښې دَ ښاغلی پرنسپل صاحب دَ ګورنمنټ مډل سکول خوېشګی بالا

جناب عالی!

ډېر په ادب سره عرض کوم چې یو ډېر ضروری کار مې پېښ شوے دے چې دَ هغې په وجه نن ورځ سکول ته دَ حاضرېدو څخه معذوره یم. ځکه نو صرف دَ نن ورځې دَپاره چټې راکړئ. ډېره ډېره مننه.

لیک نېټه 2/5/2012

عرض کونکے

ستاسو تابعدار شاګرد ذاکر

دَ اوؤم جماعت رول نمبر17

ګورنمنټ مډل سکول خوېشګی بالا

....

دَسرټفیکیټ حاصلولو دَپاره درخواست

په خدمت کښې دَ پرنسپل صاحب دَګورنمنټ هائیر سکینډری سکول اکبر پوره

جناب عالی!

ډېر په ادب سره عرض کؤم چې زما دَپلار بدلی له دې ځایه شوے ده. او مونږ په کډه روان یو. ځکه نو ستاسو په خدمتِ کښې عرض کؤم چې ماته دَ سکول دَ پرېښودو سرټیفیکیټ راکړئ. چې زه پرې هلته خپله تعلیمی سلسله جاری وُساتم.

لیک نېټه 3/5/2012

ډېره ډېره مننه

عرض کونکے

ستاسو منونکے شاګرد. محمود عالم. دَ اووم جماعت

ګورنمنټ هائیر سکینډرۀ سکول اکبر پوره

....

قیصې

دَ لالچ انجام

یو ځل درې ملګری په سفرروان وُ. چې په لاره یې دَ راپوډکه تبلیۍ بیا مونده. درې واړه په دې صلاح شول چې خپلو کښې یې برابر برابر تقسیمو وُ. خو اول چرته خوراک پکار دے. دوې یو ملګرے بازارته دَ روټۍ راوړلو دَپاره ولیږلو او دوه ورته دَ یوې وُنې لاندې کښېناستل. دغو دواړو په خپلو کښې سره اوونیل چې زمونږ دغه ملګرے چې روټۍ راوړلو له تلے دے. چې کله راشۀ. نومونږ به یې کړو او روپۍ به مونږه دواړو سره اوویشو. بل اړخ ته یې هغه ملګرۀ اووے چې دوۀ دواړه خوخبر نه دۀ په روټۍ کښې به ورته زهر واچؤم او چې کله دوۀ دغه روټۍ وخورۀ نو دواړه به مړه شۀ او روپۍ به یوازے ماته پاتۀ شۀ. نو هغه چې روټۍ واخسته نو پکښې یې زهر ګډ کړل او دَدوی خواله راغے. خو چې دے ځنګه راغے نو هغوی دواړه پرۀ راپاځېدل او دے یې اووژلو. پس له هغې

يې هغه ټېرو ډکه ووډې، وُخوړه لږ ساعت پس هغوی دواړه هم مړه شول۔ او روپۍ په ځانے پاتې شوې۔
نتیجه۔ دَلالچ انجام خراب وۀ۔

په اتفاق کښې برکت وی۔

دَ یو بوډا سړۀ دَرې (۳) زامن وُو۔ خودرې واړه بې اتفاقه وُو۔ او په خپلو کښې سره هر وخت په جنګ جګړو اخته وُو۔ بوډا سړے بیمار شو۔ کمزورے شۀ۔ او باور یې راغے چې دا بیماری دَ مرګ بیماری ده۔ خو دَ زامنو ورسره ډېر فکر وُو۔ هغه درې واړه زامن راوبلل او دَلرګو یوه ګېډۍ یې ورکړه او هر یو ته یې اووې چې دا ماته کړئ۔ هغوۀ ډېر زور او کوشش وکړو خو یو هم دَلرګو ګېډۍ ماتې نه کړې شوه۔ بیا بوډا ګېډۍ یو یو لرګے کړو او دوۀ ته یې اووے چې دا مات کړئ۔ هغوی ښه په آسانه دغه ټول یو یو کړے شوے لرګی مات کړل۔ بوډا پلار خپلو زامنو ته اووې چې اتفاق کښې برکت وۀ۔ کله چې لرګۀ یو ګېډۍ وه۔ نو نه ماتېدل او چې لرګۀ ځان ځان له شول نو په آسانه مات شول۔ دغه رنګ که تاسو په اتفاق او یو والۀ سره یې کامیاب به یې اوکه ځان ځان له شوئ نو بیا به تباه برباد شئ۔ زامنویې ورسره لوظ وکړو چې مونږ به په اتفاق ژوند تېروُو۔ نتیجه: په اتفاق کښې برکت وۀ۔

....

چې څه کرې هغه به رېبې

وائۀ چې په یو ښار کښې یو سودګرے وُو۔ یو ځل چرته بل ښار ته دَ سودګرۍ دَپاره تلو۔ خو ورکره ډېره اوسینه وه۔ نو دَ یو دوکاندار دوست سره یې هغه اوسپنه امانت کېښوده۔ سوداګر په سفر لاړو۔ او څو میاشتۀ پس وطن ته پستنه راغلو۔ او دَ خپل دوکاندار دوست نه یې امانت اوسپنه وُغوښته۔ خو هغه دوست یې ورته عجیبه خبره وکړه۔ چې آشنا دافسوس خبره ده، خو ستا هغه اوسپنه زمونږ په کور کښې مږوو خوړه۔ سوداګر په دغه بهانه او دروغو پوهه شۀ خو هغه ته یې اووې چې بس اوشوه۔ دا ستا دَ وس نه بهروه او الله ته به داسې منظوره وه۔

څو ورځې پس دغه سوداګر دَدغه دوکاندار یو ماشوم زوئے چرته غائب کړو۔ دوکاندار په زوئ پسې ګرځېدو او په سوداګر دوست باندې پېښ شۀ۔ سوداګر دوست ورته اووے چې آشنا! ولې داسې چرت دې خراب دے؟ خبر خو دے کنه؟ دوکاندار ورته اووے چې زوئے مې نشته۔ غائب دے هېڅ پته یې نه لګی۔ په هغه پسې لټون کڅم۔ سوداګر ورته اووے چې ماته معلوم دے۔ اوس اوس ماولیدل چې ستا زوئے یو ټپوس (مارغه) په پنجو کښې پورته کړے وُو۔ او په هوا روان وُو دوکاندار ورته اووې آشنا! ته راپورې ټوقې کوې۔ په ماڅۀ حال دے او ستا راپورې خندا کېږۀ۔ داسې هم چرته شوی دی۔ چې ټپوس (مارغه) دے ماشوم پورته کړے شۀ؟ نو سوداګر ورته اووے چې آشنا! خفه کیږه مه په کوم وطن کښې چې مږې اوسپنه خورې شۀ نو په هغه وطن کښې خوټپوس ماشومان هم اوړے شۀ۔ دوکاندار ډېر ملامته شو۔ هغه خپله اوسپنه بیرته ورکړه او سوداګر ورله ماشوم ورکړو۔ او ورته یې داهم اووے چې آشنا! یاد لره چې څه کرې هغه به رېبې۔

<u>مضمونونه</u>

(۱) قائداعظم محمد علی جناحؒ

قائداعظم محمد علی جناح په 25دسمبر کال <u>1876ء</u> کښې په کراچۍ کښې زېږېدلے وُو۔ دَ دوی پلار جناح پونجا یو شتمن سوداګر وو۔ چې په کراچۍ کښې یې دَ څرمنو کاروبار کولو۔ دوی ورومبۍ زده کړه په کراچۍ کښې او په ممبۍ کښې وکړه۔ او بیا دَ اعلیٰ زده کړې دَپاره انګلستان ته لاړو۔ هلته یې دَ بېرسټرۍ امتحان پاس کړو او په کال <u>1896ء</u> کښې وطن ته راستون شو۔ او په ممبۍ ښار کې یې وکالت کولو۔
لـه بده مرغه په دغورو خو کښې دَدوی کورنۍ دَ مالۀ ستونزو ښکار شوه۔ ځکه نودَ مجبورۍ له کبله یې سرکاری نوکرۀ شروع کړه۔ او په ممبۍ کښې محسټرېټ وټاکلے شۀ ۔ خو دَنوکرۍ پابندۍ یې دَ طبیعیت خلاف وه۔ نو څو میاشتې پس یې استعفیٰ ورکړه۔ او بیا یې وکالت شروع کړو۔ او ډېر زردَ ښار دَ سر په وکیلانو کښې حساب شۀ۔ دَقائداعظم دَسیاست سره دلچسپۀ وه۔ او دَ وطن او قام دَ خدمت جذبه یې لرله هم دَ دغه جذبې دَلاندې په کال <u>1919ء</u> کښې په انډین نیشنل کانګرس پارټۍ کښې شامل شۀ ۔ په دغه زمانه کښې صرف یوه کانګرس پارټي وه۔

Scanned with CamScanner

په دغو ورځو کښې قائداعظم د هندوانو او مسلمانانو د یو کولو او یووالے ډېر آرمانه خو ولې بیا هغه محسوسه کړه چې کانګرس باندې تنګ نظره خلق قابض دی۔ او زیات نه زیات د هندوانو د مفاداتو خیال ساتۀ۔

د مولانا محمدعلی جوهر د مړینې نه پس قائداعظم محمد علی جناح د مسلم لیګ صدر وټاکلے شۀ او یوه ورځ داسې راغله چې د دوی په برکت مسلم لیګ د ټولو مسلمانانو یوه نمائنده پارټی جوړه شوه۔ د کانګرس تنګ نظرۍ اوس ښه څرګنده شوې وه۔ او مسلمانان ترې نا امېده شوی وو۔ ځکه په 23 مارچ کال 1940ء کښې د مسلم لیګ د لاهور په کلیز اجلاس کښې مسلمانانو د یو بېل وطن پاکستان غوښتنه وکړه۔ او بیا د قائداعظم محمد علی جناح په مشرۍ کې مسلمانانو د پاکستان تحریک اوچلولو۔ او هم د هغوی د کړاو محنت او جذبې په برکت په 14 اګست کال 1947ء کښې مسلمانان د یو خپل آزاده خپل واک وطن پاکستان خاوندان شول۔

قائداعظم د پاکستان وړومبے ګورنر جنرل وو۔ د پاکستان د جوړېدو نه پس هغوی د دے ملک د ودانولو ابادولو او ښه کولو د پاره شپه ورځ کار وکړو۔ او صحت یې خراب شۀ او څه موده د نا جوړتیا نه پس په 11 ستمبر کال 1948 کښې وفات شۀ ۔د دوی مقبره په کراچۍ کښې ده۔ او د دوی نوم به د پاکستان د نوم سره یو شان ژوندے وۀ۔

رحمان بابا

د رحمان بابا خپل نوم حضرت عبدالرحمان بابا وو۔ رحمان بابا د پښتو ژبې هغه لوئے شاعر دے چې هر څوک د هغه د۔ نوم نه خبر دۀ۔ او د ډېرې مینې او عقیدت نه ورته خلق "بابا" وائۀ۔

رحمان بابا د پېښور سره خوا کښې په بهادر کلې کښې پېدا شوے وو۔ د خپل وخت ټول علمونه یې حاصل کړې وو۔ او د الله تعالیٰ په عبادت کولو کښې ډېر وړاندې وو۔ هغه په علم ادب او عبادت کښې خپل وخت تیرولو۔ او د شاعرۍ په ذریعه یې خلقوته د نېغې لارې ښود نه کوله۔

د رحمان بابا د پلار نوم عبدالستار وو۔ او د مومند قبیلې سره یې تعلق لرلو۔ خو د رحمان بابا شهرت د خپلې خوږې او د نصحیت نه ډکې شاعرۍ په وجه دے۔ او دغه شاعرۍ هغه د ټول اولس په زړونو کښې ژوندے ساتلے دے۔

د رحمان بابا فقط یو کتاب "درحمان بابا دیوان" د هغوی یادګار دے او دا کتاب ډېر چاد خوښې کتاب دے۔ دا کتاب د ملیانو ۔ امیانو ښځو او سړو۔ ځوانانو او زړو ټولو خوښ دے۔ ځکه چې رحمان بابا ډېر چا شاعر دے۔ د ډېرې طبقې شاعر دے۔ او د هر چاورسره مینه ده۔

د رحمان بابا زیات حالات معلوم نه دۀ۔ تر دې پورې چې د پېدا کېدو او د مرګ نېټې یې معلومې نۀ دی۔ خو دومره چې د کال 1123ھ پورې یقین ژوندے وو۔

د رحمان بابا مزار د پېښور سره نیزدو په هزارخانی کښې دے۔ هر کال یې په مزار عرس او مشاعره کولے شي۔ او شاعران دوی ته د عقیدت پېرزوینې وړاندې کوۀ۔

درحمان بابا یو څو شعرونه دادې۔

کوهے مۀ کنه د بل سړي په لار کښې — چرې ستا به د کوهۀ په غاړه لار شۀ
هغه ناوې چې په خپله ښائسته نۀ وۀ — څوک به ئې څۀ کاندې ښائسته د مور اونیا
ترورځ تېرې اوبۀ بیړته نه جاروځۀ — نه جاروځۀ تېر ساعت په بیرته بیا
چې په لوح محفوظ کښې ښکلے لېونے وۀ — په تعلیم د معلم به هوښیار نه شۀ
انسانیت څۀ په دولت نه دے رحمانه — بت که جوړ شۀ د سرو زرو انسان نۀ شۀ

واړه د خپل ځان په نظر ګوره که دانا یې
اے عبدالرحمانه! جهان ټول عبدالرحمان دے

❁❁❁❁❁❁❁❁❁

Scanned with CamScanner